

Natuurtoets werkzaamheden De Kinsel en De Munt

Toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming, NNN en BPL

Natuurtoets werkzaamheden De Kinsel en De Munt

Toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming, NNN en BPL

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2023-14

Datum	9 maart 2023
Versie	V3

Gecontroleerd door: R. de Beer

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Het plangebied.....	6
1.3	Leeswijzer	7
2	Methode	8
2.1	Soortbescherming.....	8
2.1.1	Bronnenstudie	8
2.1.2	Potentiebeoordeling.....	8
2.1.3	Verwerking	8
2.2	Habitattoets	9
2.3	NNN.....	10
3	Projectbeschrijving	12
3.1	Huidige situatie	12
3.2	Werkzaamheden en plansituatie.....	13
4	Soortbescherming Wnb	20
4.1	Beschrijving aanwezige biotopen	20
4.2	Beschermde soorten.....	20
4.2.1	Planten	20
4.2.2	Vissen	21
4.2.3	Amfibieën	21
4.2.4	Vogels	22
4.2.5	Grondgebonden zoogdieren	23
4.2.6	Vleermuizen	24
4.2.7	Overige fauna	25
4.3	Conclusie beschermde soorten	26
4.4	Effectbeoordeling	27
4.4.1	Amfibieën	27
4.4.2	Vogels	27
4.4.3	Grondgebonden zoogdieren	28
4.4.4	Overige fauna	29
5	Habitattoets	31
5.1	Het Natura 2000-gebied	31

5.2	Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer	31
5.3	Effecten van het project.....	34
5.4	Gevoeligheid van de habitattypen en soorten	35
5.4.1	Algemeen.....	35
6	Voortoets	36
6.1	Significantie	36
6.2	Effectbeoordeling.....	37
6.2.1	Oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied.....	37
6.2.2	Vermesting en verzuring door stikstofdepositie uit de lucht.....	37
6.2.3	Geluid en trillingen	38
6.2.4	Optische verstoring.....	38
6.3	Conclusie Voortoets	39
7	Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)	40
7.1	Algemeen	40
7.2	Toetsing.....	40
7.2.3	Oppervlakteverlies.....	47
7.2.4	Beleving landschap	47
7.3	Conclusie	47
8	Toetsing Bijzonder Provinciaal Landschap	48
8.1	BPL Waterland.....	49
8.2	Conclusie	51
9	Samenvatting van de conclusies	52
9.1	Toetsing soortbescherming Wnb.....	52
9.2	Habitattoets	52
9.3	Toetsing NNN	52
9.4	Toetsing BPL.....	53
10	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	54
11	Bijlagen	56

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Staatsbosbeheer wil een herinrichtingsplan uitvoeren in De Kinsel en De Munt in Waterland Oost, gebaseerd op de opgestelde ecologische visie op de natuurontwikkeling en natuurherstel in de terreinen 'de Munt en Kinsel', gemeente Amsterdam, Noord-Holland (STAATSBOSBEHEER, 2022).

Staatsbosbeheer heeft aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht gegeven de herinrichting van De Kinsel en De Munt te toetsen aan de landelijke en provinciale natuurwetgeving.

Onder de Wet Natuurbescherming (Wnb) valt soortbescherming en ook gebiedsbeschermende wet- en regelgeving, in het bijzonder die van de Natura 2000-gebieden en betreffende behoud van grootschalige houtopstanden (zie Bijlage 1.3).

Naast bepalingen uit de Wnb kunnen gebieden ook beschermd zijn onder de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) als onderdeel van het 'Natuurnetwerk Nederland' (NNN, voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) of als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) aangewezen zijn'.

Natura 2000

Het plangebied ligt ter hoogte van De Kinsel op ruim 100 meter en ter hoogte van De Munt op 40 meter afstand van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Markermeer & IJmeer (zie Figuur 1).

Gezien de ligging van het plangebied in de nabijheid van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is een toetsing van de gevolgen van dit plan voor dit Natura 2000-gebied aan de orde.

Gezien de toename van stikstofemissie in de uitvoeringsfase van het project is wellicht een berekening van precieze emissie en depositie van stikstof wenselijk voor dit project. Het betreft een zogenaamde 'Aerius'-berekening. Aanbevolen wordt hierover vooroverleg te voeren met het bevoegd gezag, de Provincie Noord-Holland.

Houtopstanden

Er worden geen buiten de (volgens de Wnb bepaalde) bebouwde kom gelegen beplantingen gekapt, groter dan 1000 m². Daarnaast voorziet het plan niet in het kappen van meer dan 20 bomen in een rijbeplanting. Op grond hiervan wordt het plangebied niet beschermd als bijzondere houtopstand.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt geheel binnen de begrenzing van het NNN, inclusief de zogenaamde verbindingszones die verschillende NNN-gebieden kunnen verbinden.

Bijzonder Provinciaal Landschap

Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is het regime voor bescherming in Noord-Holland voor gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BPL is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. De bescherming van gebieden als Bijzonder Provinciaal Landschap is over het algemeen een planologische bescherming die alleen geldt voor ingrepen binnen de gebieden. Het plangebied ligt geheel binnen het BPL Waterland.

Conclusie

In dit rapport worden daarom de volgende toetsen uitgevoerd:

- ♣ Toetsing soortbescherming Wnb.
- ♣ Habitattoets.
- ♣ Toetsing NNN.
- ♣ Toetsing BPL.

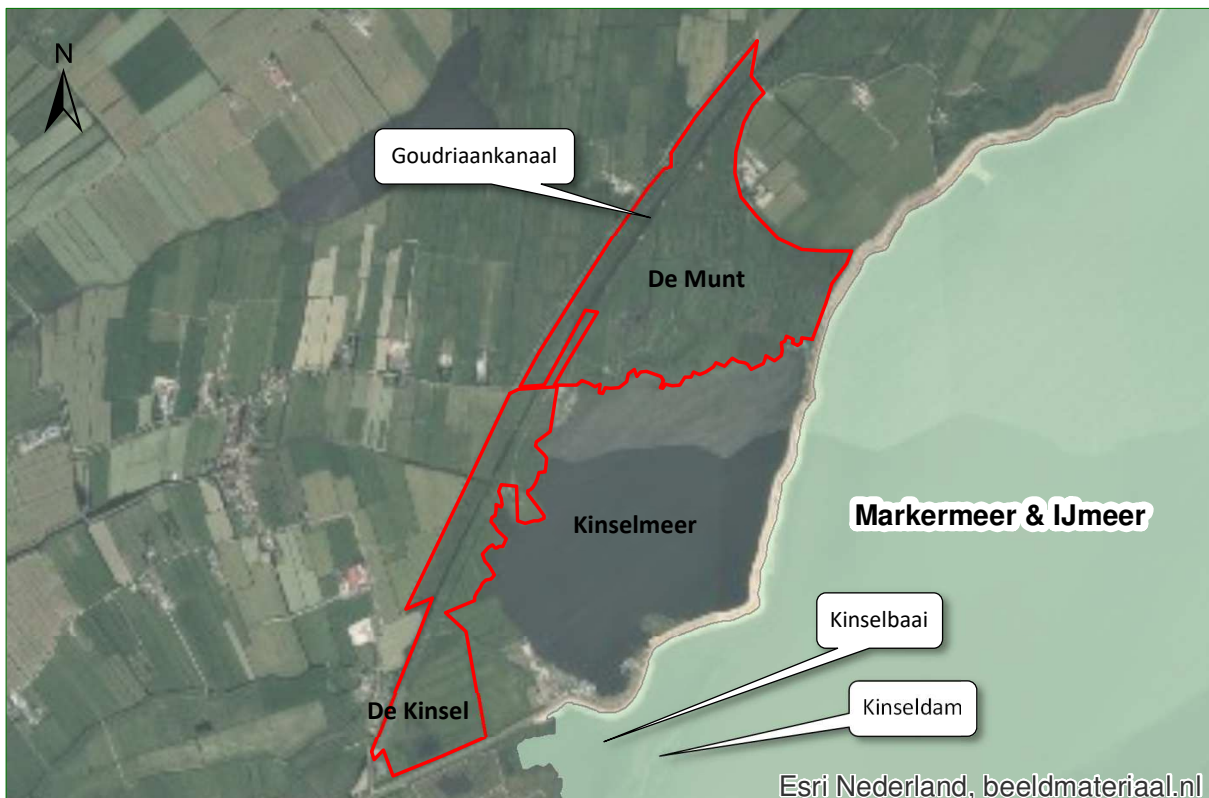
1.2 Het plangebied

Figuur 1.

Ligging van het plangebied De Kinsel en De Munt (rood omkaderd) en de nabij gelegen begrenzing van Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer.

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied aangegeven. Het bestaat volledig uit eigendommen van Staatsbosbeheer en omvat ongeveer 115 ha.

Op de kaart is tevens aangegeven hoe de locatie is gelegen ten opzichte van het nabijgelegen Natura 2000-gebied.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt aangegeven hoe de toetsing is uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van het project dat getoetst moet worden. In hoofdstuk 4 worden soort beschermende bepalingen uit de Wnb getoetst.

De habitattoets staat beschreven in hoofdstuk 5. Eerst wordt in §5.1 het Natura 2000-gebied beschreven en de daarin beschermde natuurwaarden. Hier wordt tevens het bekende of verwachte vóórkomen van deze waarden nabij of in het plangebied besproken. In §5.3 wordt aangegeven welke storende effecten zouden kunnen optreden bij het uitvoeren van het project, waarna in de volgende paragrafen de gevoeligheid van de relevante natuurwaarden voor de storende factoren wordt onderzocht en in een voortoets de effecten van het project op de relevante natuurwaarden worden beoordeeld.

In hoofdstuk 7 wordt het project getoetst aan de bepalingen die gelden voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In hoofdstuk 8 wordt het project getoetst aan het beleid voor weidevogelleefgebied dat is aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) in de provincie Noord-Holland.

Tenslotte worden in hoofdstuk 9 en 10 de conclusies op een rij gezet en wordt een literatuurlijst gepresenteerd.

In Bijlage 1 wordt aangegeven hoe de wetgeving rond Natura 2000-gebieden is ontstaan en wat deze wetgeving precies inhoudt. Tevens komt de bescherming van soorten aan de orde.

2**Methode****2.1 Soortbescherming**

Hieronder wordt aangegeven hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van dit plan.

2.1.1 Bronnenstudie

Om een inschatting te maken van eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied is bestaande literatuur geraadpleegd. Op basis van literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in- en rond het plangebied.

Voor het onderzoek van de NDFF zijn de zes kilometerhokken onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en 12 daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving. Aangezien het plangebied niet vrij toegankelijk is zijn relatief veel waarnemingen van relevante soorten afkomstig uit de zones aan de randen van het natuurgebied.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde soorten of soorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen die niet zijn vrijgesteld. Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 10 jaar. Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld overvliegend of verblijvend, de onderzoeksinspanning en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is).

Naast het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur en websites geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

2.1.2 Potentiebeoordeling

Het plangebied is op 3 januari 2023 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar).

2.1.3 Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting

gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in- en nabij het plangebied.

Op grond van de plannen is (voor zover mogelijk) een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten.

Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

2.2 Habitattoets

Alhoewel in de wet het begrip 'habitattoets' niet voorkomt, wordt dit begrip in de praktijk veel gebruikt. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een nieuwe menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten.

Volgens de Wnb is het verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor, het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

De vergunningplicht is dus beperkt tot die projecten die, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen/projecten, significante gevolgen kunnen hebben voor de relevante natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudings-doelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.

Wanneer op voorhand in een voortoets op basis van objectieve en navolgbare gegevens met zekerheid significante gevolgen zijn uitgesloten, dan geldt geen vergunningplicht.

Wanneer er wel kans is op een significant negatief effect van het project op de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, is een passende beoordeling vereist.

De toetsing is uitgevoerd aan de hand van beschikbare literatuur, meest afkomstig van het ministerie van EZ en uit de rekentool Aerius (habitattypen). De informatie uit de gebiedendatabase werd aangevuld met informatie uit het beheerplan dat leidend is bij het behalen van de gestelde instandhoudingsdoelstellingen.

Tevens werd tijdens het veldbezoek aan het plangebied op 3 januari 2023 beoordeeld welke habitattypen aanwezig zijn in het plangebied, wat de kwaliteit hiervan is en zijn luchtfoto's en recente foto's van het plangebied bestudeerd, zie verder hoofdstuk 5.

2.3 NNN

Bij een ingreep in het NNN wordt getoetst in hoeverre een ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied aantast.

De wezenlijke kenmerken en waarden zijn gedefinieerd als de in een gebied aanwezige natuurwaarden en de potentiële natuurwaarden, de daarvoor vereiste bodem- en watercondities en de voor het gebied kenmerkende landschapstructuur en belevingswaarden.

Noord-Holland

De toetsing wordt uitgevoerd volgens de regels uit de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020.

De wezenlijke kenmerken en waarden van een NNN-gebied zijn neergelegd in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020, en zijn daarmee door Provinciale Staten vastgesteld.

Getoetst wordt of een project geen afbreuk doet aan het behoud van de vereiste abiotische en ruimtelijke condities die nodig zijn om de relevante actuele en potentiële natuurwaarden van het NNN-gebied te halen.

Algemeen

Concreet betekent dit dat bij een ingreep in het NNN wordt getoetst op:

- ♣ De toename van verstoring en het effect daarvan op de in een gebied aanwezige diersoorten.
- ♣ Het effect dat de ingreep heeft op de bodem en watercondities, die belangrijk zijn voor het handhaven van de natuurkwaliteit.
- ♣ Een eventueel direct effect door oppervlakteverlies.
- ♣ Het effect dat de ingreep heeft op de beleving van het landschap.

De natuurwaarden waarop getoetst wordt betreffen de natuurdoelen die in het NNN-gebied worden nagestreefd. Het gaat dan onder meer om de aanwezige beheertypen.

Op de website van de provincie Noord-Holland is daartoe gekeken welke beheertypen in en in de omgeving van het plangebied liggen.

2.4 BPL

In een toetsing met betrekking tot een Bijzonder Provinciaal Landschap wordt onderzocht in hoeverre plannen of ingrepen negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten van een BPL hebben en zo ja, welke oppervlakte van het gebied en welke kernkwaliteiten negatief beïnvloed worden. De toetsing beperkt zicht tot activiteiten binnen het BPL. Er wordt alleen getoetst op die kernkwaliteiten die voorkomen in het gedeelte van het betrokken BPL dat wordt beïnvloed door de plannen.

Ten behoeve van deze BPL-toets zijn gegevens uit de PNI (Provinciale Natuurinventarisatie) gebruikt.

Wanneer bij een toetsing sprake is van de kernkwaliteit “leefgebied voor weidevogels” wordt onderzocht in hoeverre plannen of ingrepen negatieve gevolgen voor weidevogels hebben en zo ja, welke oppervlakte van het gebied negatief beïnvloed wordt en hoeveel en welke weidevogels hier broeden. De toetsing beperkt zich tot activiteiten binnen het weidevogelleefgebied. Bij een BPL-toets hoeft niet de zogenaamde ‘externe werking’ van buiten deze gebieden gelegen of geplande activiteiten te worden getoetst.

Bij een analyse van de aantallen en dichtheden van weidevogels in 30.000 ha weidevogelgebied in 2006 in Laag Holland is bepaald dat vanaf een afstand van 175 meter geen sprake meer is van enige negatieve invloed van opgaande elementen als bebouwing en hoge bomen op weidevogels (VAN 'T VEER & SCHARRINGA, 2008).

3 Projectbeschrijving

In onderstaande paragrafen wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden.

3.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft een natuurgebied dat voornamelijk bestaat uit vochtig weidevogelgrasland doorsneden met sloten, met hier en daar rietkragen en plasdras-situaties. Het beheer is onder meer gericht op weidevogels.

De graslanden worden gedomineerd door Fioringras, Echte witbol en Engels raaigras. Ook komen kruiden als Kruipende boterbloem en Velzuring voor. Lokaal groeien op veel plaatsen nitrofiële soorten als Ridderzuring, Grote brandnetel en Fluitenkruid en ook wel Akkerdistel en Speerdistel.

In De Kinsel groeit veelvuldig Moeraszuring. Rond de plasdras zijn uitgebreide moerasvegetaties aanwezig, die jaarlijks gemaaid worden. Tijdens het veldbezoek op 3 januari was dit nog niet het geval.

Langs het Goudriaankanaal en het Kinselmeer is sprake van rietoevers met onder meer Gewone engelwortel, Harig wilgenroosje, Kleine watereppe, Koekoeksbloem en Moerasmelkdistel (Kinselmeer). Lokaal zijn braamstruwelen aanwezig.

De Kinsel bestaat voor een groot deel uit vochtige graslanden die na hevige regen enige tijd onder water kunnen komen te staan. Dit heeft een grote aantrekkingskracht op weidevogels.

3.2 Werkzaamheden en plansituatie

Het project herinrichting De Kinsel en De Munt betreft een groot aantal relatief kleinschalige ingrepen in het gebied. Een kaart met de ligging van de verschillende ingrepen is weergegeven in Bijlage 2.

In het kader van het project zullen de volgende werkzaamheden worden verricht.

Plaggen

In De Munt worden enkele percelen langs het Markermeer geplagd. Hierbij wordt ongeveer 10 centimeter wortelmat met grond ontgraven. Het plagsel wordt hergebruikt voor herstel of ophogen van kades.

Ten tijde van het veldbezoek stonden delen van deze percelen plasdras. Op andere delen was sprake van een meer bijzondere begroeiing met onder meer Egelboterbloem en Kruipganzerik. Ook bij het Kinselmeer zijn enkele percelen met een dergelijk begroeiing.

Te plaggen perceel in De Munt, met rechts de Uitdammerdijk.

Voorbeeld van afgekrabde oever in De Munt.

Afkrabben oevers

Verwijderen van de voedselrijke strooisellaag. Er wordt niet in de grond gewerkt.

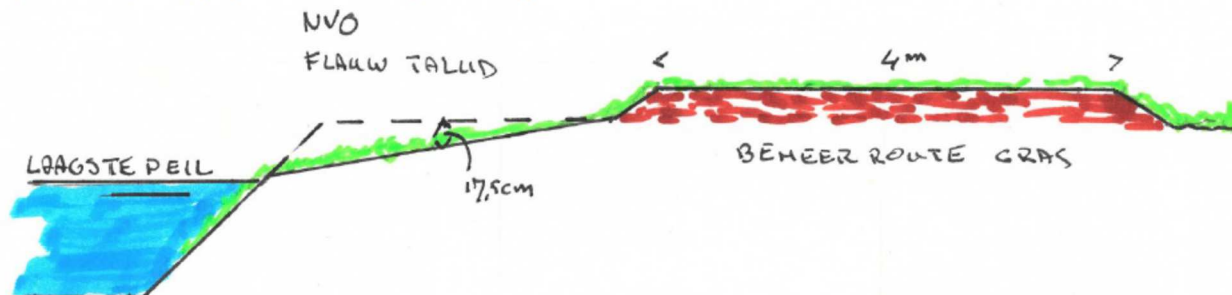
Kadeherstel

Lage en slechte delen van de kades worden opgeknapt met grond die vrijkomt bij het realiseren van de natuurvriendelijke oevers (zie onderstaande foto), het verdiepen en verbreden van greppels en het graven van watergangen (nieuw of verbreden bestaand).

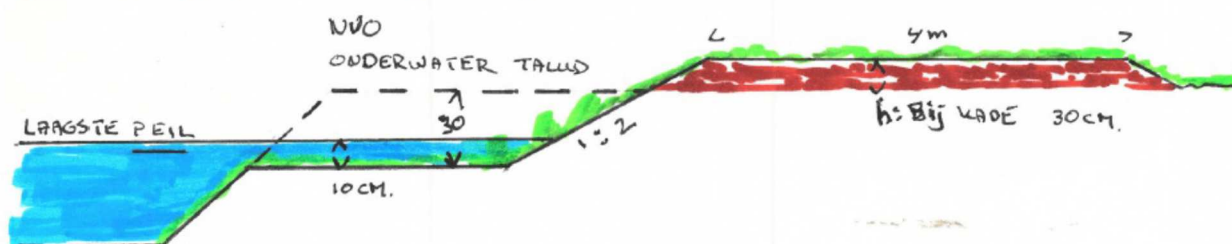

Voorbeeld van kadeherstel en aanleg NVO met 2-3 meter breed maaibaar talud in De Munt.

Figuur 1: ontgravingsprofiel natuurvriendelijke oever 'type maaibaar'

Figuur 2: ontgravingsprofiel natuurvriendelijke oever 'type onderwateroever'

Er wordt in principe gewerkt met een gesloten grondbalans. Alle grond die vrijkomt bij het plaggen, het herstellen van greppels en watergangen en de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt gebruikt voor herstel/ophogen van kades, beheerpaden en kopeinden.

Aanleg Natuurvriendelijke oevers

Op diverse plaatsen worden de oevers natuurvriendelijk gemaakt door het talud te verflauwen. Er zijn twee varianten. Voor 'type maaibaar' wordt een talud vergraven met een breedte van 2,5 à 3 meter (zie foto op vorige pagina). Het talud loopt van iets boven de waterlijn tot aan huidig maaiveld (beheerpad/kade). 'Type onderwateroever' krijgt onder water een vlak profiel van 1 à 2 meter breed (zie bovenstaande figuur en onderstaande foto).

Locatie in De Kinsel waar kadeherstel zal plaats vinden en een NVO (onderwater oever) aangelegd zal worden (linkerkant sloot).

Het huidige, reeds vernieuwde, beheerpad in De Munt bestaande uit menggranulaat op geotextiel. Hier zal nog een laagje bagger van 5 cm worden aangebracht waarna het pad weer begroeid zal raken met gras.

Opknappen dammen en beheerpaden

Dammen en beheerpaden worden hersteld (bestaande beheerpaden, 1688 meter) of opgehoogd (3 meter brede nieuwe beheerpaden, 481 meter in het noorden en 1121 meter in het oosten van De Munt) door het opbrengen van menggranulaat op geotextiel (zie bovenstaande foto). Hierop wordt een dun laagje (ca. 5 cm) bagger aangebracht. Dit wordt vervolgens ingezaaid met gras. Er zijn vier nieuwe dammen voorzien die worden opgebouwd uit schredder, geotextiel en menggranulaat. Er wordt niet in de grond gewerkt. Het tracé van de in het totaal 1603 meter aan nieuwe beheerpaden bestaat momenteel uit grasland, maar werd in de praktijk al als een beheerpad gebruikt.

Voorbeeld van te renoveren greppel in De Kinsel.

Locatie in De Kinsel waar schelpenlaag zal worden aangebracht.

Profileren greppels en watergangen

Watergangen worden geschoond van begroeiing en er wordt één nieuwe watergang gegraven (De Kinsel). Een deel van de greppels wordt voorzien van een flauwer talud en er worden nieuwe greppelbuizen/kopakkerbuizen gelegd. Laagtes op kopeinden worden aangevuld met grond om de greppelbuizen voldoende gronddekking te geven.

Aanbrengen schelpenlaag

Op een plas-drasstrook in het zuiden van De Kinsel en rond de plas in De Munt zal een schelpenlaag worden aangebracht op geotextiel. Er zal hier niet in de grond worden gewerkt.

Kunstwerken

Binnen het projectgebied zijn diverse kunstwerken aanwezig om het peilbeheer te voeren. Dit zijn onder andere pompen, in- en uitlaten, stuwen en duikers. Ter plaatse van de onderstaande kunstwerken worden (herstel)werkzaamheden uitgevoerd waarbij in de grond

Kunstwerk ten behoeve van onderbemaling in combinatie met jachthut in De Munt.

wordt gewerkt. De locaties van de kunstwerken zijn weergegeven op de kaarten in Bijlage 3.

Bij uitvoering van het werk kan door de aanwezigheid van mensen en machines in het terrein, geluid en trillingen verstoring optreden van (beschermde) soorten.

Aanbrengen damwand

Langs de noordoever van het Kinselmeer zal een houten damwand van 2,5 meter diep worden aangebracht om te voorkomen dat nog meer afslag van de oever daar plaats vindt (zie onderstaande foto). De ruimte achter de wand zal worden volgestort met eventueel vrij komende grond die na de plagwerkzaamheden over blijft. Hier kan zich op termijn weer een moerasvegetatie ontwikkelen.

Planning

Volgens planning zullen de werkzaamheden zo spoedig mogelijk na het broedseizoen van 2023 plaats vinden, zodat vooral in de wat drogere periode gewerkt kan worden. De werkzaamheden zullen naar verwachting enkele maanden in beslag nemen en eind november 2023 zijn afgerond, met een mogelijke uitloop tot februari 2024. Er zal alleen overdag gewerkt worden, globaal tussen 8.00 en 16.00 uur.

Grondverzet zal alleen dan plaatsvinden als geen actieve nesten aanwezig zijn.

De werkzaamheden zullen in de zomermaanden en de vroege herfst worden uitgevoerd, na het broedseizoen en buiten de gevoelige periode van onder de Nbw beschermde natuurwaarden zoals

Oeverafslag langs het Kinselmeer bij De Munt.

Ringslang en Rugstreeppad, die in het werkkerrein verwacht kunnen worden.

Materieel

Vanwege de terreingesteldheid zal alleen gebruik worden gemaakt van licht materieel ter voorkoming van insporing en verdichting van de bodem. Het gaat dan om een met rupsbanden (of dubbel lucht) uitgevoerde kleine tot middelgrote mobiele kraan, trekker en kieper.

De werkbreedte zal niet breder zijn dan strikt noodzakelijk. Het benodigde materiaal wordt aangevoerd met landbouwvoertuigen.

Af te voeren maaisel zal tijdelijk worden opgeslagen op een breder stuk langs het bestaande beheerpad in De Munt (zie Bijlage 2) en op het bestaande opslagterrein net ten westen van De Kinsel.

4 Soortbescherming Wnb

In dit hoofdstuk worden eerst de biotopen beschreven die aanwezig zijn binnen het plangebied. Vervolgens worden de beschermde soorten beschreven per soortgroep. In de beschrijving wordt per soortgroep eerst aangegeven welke soorten (volgens opgave van het NDFF en literatuur) in het verleden of tijdens het afgelegde veldbezoek zijn aangetroffen. Vervolgens wordt vermeld welke soorten op grond van aanwezige biotopen te verwachten zijn en welke gebruiksfuncties het plangebied kan hebben voor deze soorten.

4.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Bebouwing en bosschages

In het plangebied bevinden zich geen bebouwing en bosschages.

Graslanden

Het plangebied bestaat voornamelijk uit vochtig weidevogelgrasland en veengrond. Veel voorkomende planten zijn Fioringas, Echte witbol, Pitrus, lokaal ook Biezenknoppen en Zwarte zegge (De Munt).

De kruidenrijkdom in de percelen varieert. Op veel plaatsen is sprake van nitrofiële soorten als distels, Ridderzuring, Fluitenkruid en Grote brandnetel.

Wateren en oevers

In het plangebied liggen een groot aantal sloten. Er is sprake van hoog waterpeil. Ook zijn onderbemalingen aanwezig en bijna droog gevallen sloten. Op meerdere plaatsen wateren greppels niet goed af op de sloten en staat daardoor enige tijd water op aangrenzende percelen. Noordwestelijk in het plangebied ligt een ongeveer 20 meter brede doorlopende watergang (het Goudriaankanaal, zie Figuur 1) met aangrenzend enkele rietkragen. Langs de noordoever van het Kinselmeer bij De Munt vindt oeverafslag plaats. Hier is sprake van vrij ruig begroeide rietkragen met hier en daar braamstruweel. Over het algemeen zijn de watergangen niet beschoeid.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Planten

Aangetroffen soorten

In en rond het plangebied is in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde flora waargenomen (NDFF 2012-2022).

Potentie plangebied

In het plangebied wordt geen beschermde flora verwacht. Het plangebied wordt te intensief beheerd en is te voedselrijk om geschikt te zijn voor beschermde plantensoorten.

→ www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten

4.2.2 Vissen

Aangetroffen soorten

In en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde vissoorten waargenomen (NDFP 2012-2022).

Potentie plangebied

In en rond het plangebied is geen potentie voor beschermde vissoorten aanwezig.

Omdat geen sprake is van goed ontwikkelde submerse vegetatie in combinatie met geïsoleerde, verlandende wateren in het plangebied, wordt het voorkomen van Grote modderkruiper uitgesloten. De soort is in het recente verleden ook niet vastgesteld in de ruime omgeving van het plangebied.

4.2.3 Amfibieën

Aangetroffen soorten

De Rugstreepad is bekend uit zowel De Kinsel als De Munt. Ook in de omgeving van het plangebied is de soort vastgesteld (NDFP 2012-2022). De sloten en plasdras percelen in het plangebied bieden geschikt voortplantingswater. De Rugstreepad is een beschermde soort die wordt genoemd als soort beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 1.2.1).

Potentie plangebied

Het plangebied levert geschikt voortplantingswater voor enkele algemene soorten amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander, Bruine kikker of Groene kikker (met name

→ www.verspreidingsatlas.nl

Het plasdrasgebied in De Kinsel vormt een geschikte voortplantingsplaats voor Rugstreepad.

bastaardkikker). Al deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Noord-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.1.

In het plangebied is lokaal geschikt landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze amfibieën.

-Rugstreeppad

Het onderzoeksgebied is geschikt voor de Rugstreeppad. De soort is ook in het verleden in de (directe) omgeving aangetroffen. In het plangebied ligt geïsoleerd, ondiep water dat door de dieren kan worden gebruikt als voortplantingsbiotoop.

In het plangebied is geen geschikt vorstvrij, droog en vergraafbaar zanderig landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut als landbiotoop door deze soort. Dit is wel het geval op het terrein van de nabij gelegen Uitdammerdijk. Ook kan de soort overwinteren op nabij gelegen erven, huisjesparken en parkeerterreinen.

4.2.4 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het bevoegd gezag maakt onderscheid tussen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten, soorten met jaarrond beschermde nesten (ingedeeld in vier categorieën) en de zogenaamde 'categorie 5-soorten' (zie verder Bijlage 1.2.5).

Aangetroffen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek werden diverse vogelsoorten waargenomen: Fazant, Grauwe gans, Kolgans, Brandgans, Bergeend, Wilde eend, Meerkoet, Blauwe reiger (Cat. 5), Grote zilverreiger, Watersnip (De Munt), Kokmeeuw (De Kinsel), Zilvermeeuw (De Kinsel), Torenavalk (Cat. 5), Kauw, Zwarte kraai (Cat. 5), Raaf (Cat. 5) (De Munt), Spreeuw (Cat. 5), Cetti's zanger (De Kinsel), Waterpieper en Graspieper (De Munt).

Tijdens het veldbezoek werd ook de Nijlgans waargenomen (De Munt). Deze soort wordt als invasieve exoot genoemd op de 'Unielijst' van de NVWA.

Potentie plangebied soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

In de oevers van sloten en watergangen van het plangebied broeden waarschijnlijk water- en moerasvogels als Grauwe gans, Wilde eend, Krakeend, Waterhoen, Meerkoet, Wilde eend, Krakeend, Kleine karekiet, Rietzanger en Rietgors. Bij de plasdras-percelen broeden elk jaar enkele Kluten.

Ook broeden in het plangebied weidevogels als Kievit, Grutto, Tureluur en Graspieper.

Aangetroffen soorten met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek werd een Buizerd (cat. 4) waargenomen in De Munt.

In de bebouwing in de omgeving van het plangebied broeden Huismus (cat. 2) en Gierzwaluw (cat. 2) (Durgerdam). In het bos van Polder IJdoorn broedt al jaren een Buizerd.

In en in de omgeving van het plangebied zijn daarnaast in het verleden Roek (cat. 2), Boerenzwaluw (cat. 2), Kerkuil (cat. 3), Ooievaar (cat. 3), Slechtvalk (cat. 3), Boomvalk (cat. 4), Havik (cat. 4), Ransuil (cat. 4) en Sperwer (cat. 4) vastgesteld. Deze soorten hebben echter geen aantoonbare binding met het plangebied. De meeste bekende waarnemingen betreffen overvliegende (trek)vogels of deze soorten hebben gebroed in andere biotopen zoals bebouwing en bos in de omgeving (NDFP 2012-2022).

Tijdens het veldbezoek werden geen vogels met jaarrond beschermde nesten of sporen (nesten) daarvan waargenomen.

Potentie soorten met jaarrond beschermde nesten

Omdat geen (geschikte) bebouwing en bomen aanwezig zijn en geen sporen of nesten werden waargenomen, wordt uitgesloten dat vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied.

4.2.5 Grondgebonden zoogdieren

Aangetroffen soorten

Tijdens het veldbezoek werden diverse Hazen en enkele (veld)muizen en hun holen waargenomen. Deze soorten zijn in Noord-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zie verder Bijlage 1.2.1). Daarnaast zijn molshopen aangetroffen. Deze soort is niet beschermd onder de Wnb.

In en rond het plangebied zijn in het verleden Boommarter, Otter, Waterspitsmuis, Noordse woelmuis en kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) waargenomen (NDFP 2012-2022). De Boommarter, Waterspitsmuis en kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) zijn beschermde soorten die worden genoemd als 'andere soort' (zie Bijlage 1.2.1). De Noordse woelmuis is beschermd onder de Habitatrictlijn (zie Bijlage 1.2.1).

De Bunzing werd eenmaal aangetroffen in Polder IJdoorn, ten oosten van het plangebied. In 2013 is een Boommarter aangetroffen op het Vuurtoreneiland, in 2021 in Polder IJdoorn.

Van de Otter zijn enkele waarnemingen uit alleen 2022 bekend langs de oevers van de Kinselbaai aan de oostzijde van Polder IJdoorn.

Van Hermelijnen zijn vele waarnemingen bekend, zowel in De Kinsel als in De Munt. De Wezel is enkele malen aangetroffen aan de rand van het plangebied, zowel bij De Kinsel als De Munt.

Er zijn drie zichtwaarnemingen bekend van Waterspitsmuis, in Polder IJdoorn (2015), in het rietland bij Durgerdam (2015), grenzend aan Polder IJdoorn en langs een Die op 960 meter ten noordwesten van het plangebied (2012).

In het plangebied langs het Goudriaankanaal is een waarneming bekend van Noordse woelmuis uit 2017. Daarnaast zijn er enkele waarnemingen van deze soort bekend uit Polder IJdoorn, langs de Uitdammerdijk en ten noorden van de Ransdorper Die op ruim 1200 afstand van het plangebied.

Potentie plangebied

Het is mogelijk dat in het gebied Egel, Haas en verschillende algemene soorten (spits)muizen voorkomen. Deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Noord-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.1.

Gezien de vele waarnemingen en het aanwezige kleinschalige biotoop met schuilmogelijkheden zoals dichte begroeiing en dekking, bijvoorbeeld bij rietkragen, ook aan de randen van het gebied is het waarschijnlijk dat in het gebied Hermelijn en Wezel voorkomen.

Het onderzoeksgebied is in potentie ook geschikt voor de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor aanwezig. Het terrein is vochtig genoeg en een vochtige kruidenrijke oevervegetatie nabij schoon en helder water is hier en daar aanwezig.

Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Boomarter vanwege het ontbreken van dichte bosschages en omvangrijke dekking biedende vegetatie in de omgeving.

Het Goudriaankanaal en de oevers van het Kinselmeer kunnen door Otters tijdelijk benut worden als doorgangsroute.

4.2.6 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen op zeer duidelijk te onderscheiden manieren van een leefgebied gebruik maken. Belangrijke gebruiksfuncties zijn verblijfplaats, foerageergebied of (deel van) een vliegroute.

De manier waarop vleermuizen een gebied gebruiken kan door het jaar verschillen, een gebouw of een boom kan bijvoorbeeld tijdelijk gebruikt worden als verblijfplaats maar in andere delen van het jaar ongebruikt blijven.

Aangetroffen vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn acht soorten vleermuizen vastgesteld (NDFP 2012-2022). Het betreft Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Kleine dwergvleermuis en grootoorvleermuis. De meeste

waarnemingen betroffen foeragerende en langs vliegende exemplaren.

In Ransdorp en Holysloot zijn verblijfplaatsen van Meervleermuis bekend. In Ransdorp zijn twee kraamkolonies van Laatvlieger bekend uit 2022. Er is een waarneming bekend van een baltsende Gewone dwergvleermuis uit Holysloot en een verblijfplaats op 80 meter afstand van De Kinsel in bebouwing langs de Durgerdammer Gouw uit 2018 (NDFP 2012-2022).

Potentie verblijfplaatsen

In het plangebied kunnen geen vleermuizen verblijven omdat ter plaatse geen bebouwing en bomen aanwezig zijn.

Potentie foerageergebied

Het plangebied is geschikt voor foeragerende vleermuizen. De schaars aanwezige luwe plekken bij bijvoorbeeld rietkragen kunnen zorgen voor concentraties van insecten waardoor vleermuizen worden aangetrokken.

Potentie vliegroute

Delen van het plangebied kunnen als onderdeel van een langere landschaplijn onderdeel uitmaken van een vliegroute van vleermuizen. Dat geldt met name voor de brede watergang aan de noordwestzijde van het plangebied. Ook de aangrenzende dijken kunnen worden gebruikt als vliegroute van en naar foerageergebied of verblijfplaatsen.

4.2.7 Overige fauna

Aangetroffen soorten

Er zijn waarnemingen bekend van Ringslang in de omgeving van het plangebied (NDFP 2012-2022). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de nabijgelegen Uitdammerdijk en van Polder IJdoorn ten oosten van het plangebied. Ook zijn er enkele waarnemingen aan de noordzijde van De Munt en in en bij het plangebied in de omgeving van het parkeerterrein bij Durgerdam.

Potentie plangebied

In het plangebied is geschikt habitat voor de Ringslang aanwezig. Er zijn plaatselijk geschikte natte terreindelen en droge overs met hopen riet en maaisel aanwezig waar de Ringslang zich zou kunnen voortplanten.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor overige beschermde diersoorten in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

4.3 Conclusie beschermde soorten

Op grond van §4.2.1 t/m §4.2.7 zijn beschermde, niet vrijgestelde soortgroepen te verwachten die staan weergegeven in Tabel 1. In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen de aangetroffen soortgroepen in en nabij het plangebied en de potenties daarvoor binnen het plangebied. Ook wordt onderscheid gemaakt tussen mogelijk (incidentele) aanwezigheid en gebruik als essentieel leefgebied (zoals bijvoorbeeld vaste verblijfplaatsen).

In §4.4 wordt onderzocht welke gevolgen voor deze soortgroepen worden verwacht door het uitvoeren van de plannen.

Tabel 1.

Eerder volgens literatuuropgave vastgestelde soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten in/nabij het plangebied (kolom 2), mogelijk (incidenteel) voorkomende beschermde, niet vrijgestelde soorten in het plangebied (kolom 3) en verwachte voorkomen van essentieel leefgebied van beschermde, niet vrijgestelde soorten binnen het plangebied (kolom 4).

**=alleen incidenteel voorkomend verwacht*

Beschermde, niet vrijgestelde soorten	Aangetroffen nabij het plangebied		
	(literatuur en veldbezoek)	Mogelijk (incidenteel*) aanwezig in plangebied	Mogelijk essentieel leefgebied binnen het plangebied aanwezig
Planten	nee	nee	nee
Vissen	nee	nee	nee
Amfibieën	ja	ja	ja
Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten	ja	ja	ja
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	ja	ja*	nee
Grondgebonden zoogdieren	ja	ja	ja
Vleermuizen: verblijfplaats	ja	nee	nee
Vleermuizen: foerageergebied	ja	ja	nee
Vleermuizen: vliegroute	?	ja	nee
Overige beschermde fauna	ja	ja	ja

4.4 Effectbeoordeling

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden in het plangebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de nieuwe situatie.

De te verwachten soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten worden in dit hoofdstuk besproken. Ze zijn samengevat in de derde kolom van Tabel 1. De aanwezigheid van deze soortgroepen kan van invloed zijn op de verdere procedure. De (negatieve) effecten die kunnen optreden bij de werkzaamheden worden onderzocht. Voorts zal worden aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren.

Voor andere soortgroepen met niet beschermde of vrijgestelde soorten geldt altijd de zorgplicht (zie Bijlage 1.1.1).

4.4.1 Amfibieën

In het plangebied is potentieel geschikt voortplantingsbiotoop voor Rugstreeppad aanwezig. Vanwege het vergraven van terreindelen/oever is het mogelijk dat vaste rust- of verblijfplaatsen van de Rugstreeppad worden beschadigd, of vernield. Ook kunnen aanwezige dieren worden gedood. Het is derhalve noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort.

Als de soort aanwezig is zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de gevoelige perioden van de Rugstreeppad. Dat betekent dat tussen eind maart en begin augustus niet aan wateren gewerkt kan worden. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

In elk geval moeten algemene mitigerende maatregelen voor vissen en amfibieën, die ook al moeten worden genomen in het kader van zorgplicht, worden toegepast. Ook moet worden gewerkt buiten de kwetsbare periode van de soort.

Eventuele aanwezige Rugstreeppadden moeten worden weggevangen voor de versturende werkzaamheden plaatsvinden.

4.4.2 Vogels

Vogelnesten kunnen worden vernield bij ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals diverse graafwerkzaamheden of het verwijderen van de vegetatie-toplaag.

Soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van

grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoorbeeld het weer en de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld.

4.4.3 Grondgebonden zoogdieren

Bij het verwijderen van de top laag en het vergraven van de bodem of de oevers kan schade optreden voor beschermde zoogdieren (Hermelijn, Wezel, Waterspitsmuis, en Noordse woelmuis). Het is derhalve noodzakelijk om voorafgaand aan het werk vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze beschermde grondgebonden zoogdieren.

Als beschermde, niet vrijgestelde, zoogdieren aanwezig zijn dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om te voorkomen dat beschermde zoogdieren worden verwond of gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden vernield. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Als oude hopen van Mol worden vergraven kunnen vaste verblijfplaatsen van Kleine marterachtigen worden vernield. Het gaat dan met name om Hermelijn en Wezel. Gezien de vele waarnemingen moet worden aangenomen dat deze soorten voorkomen in het plangebied.

Dekking is belangrijk voor Kleine marterachtigen. Deze is nodig om uit het zicht van roofdieren te blijven en snel daarin te kunnen vluchten bij een aanval of bedreiging. Het is daarom van belang voor Kleine marterachtigen als Hermelijn en Wezel dat voldoende dekking aanwezig blijft tijdens en na afloop van de werkzaamheden. De hoeveelheid dekking varieert in de loop van het jaar, door de ontwikkeling van vegetatie in de loop van het groeiseizoen en door reguliere maaiwerkzaamheden. Zo wordt de vegetatie rond het plasje van De Kinsel (riet- en moerasvegetatie) elk jaar in de winter gemaaid zodat het gebied er mooi plas-dras bijligt in het vroege voorjaar en aantrekkelijk is als slaapplek voor Grutto's, en voor soorten als Kluut, Tureluur, Slobeend en Zomertaling.

Wanneer Waterspitsmuis en Noordse woelmuis aanwezig zijn zal hun leefgebied buiten de voortplantingsperiode (april tot en met augustus) en de periode van voedselschaarste (december tot en met februari) minder aantrekkelijk gemaakt moeten worden door de vegetatie te verwijderen in de zone waar gewerkt gaat worden. Hierbij zal van binnen naar buiten toe worden gewerkt. Hierdoor zullen de dieren lokaal wegtrekken.

Voor de incidenteel aanwezige Bunzing, Boommarter en Otter wordt geen belangrijk negatief effect verwacht vanwege de ruime aanwezigheid van vergelijkbaar en beter biotoop in de naaste

omgeving. Het plangebied biedt onder andere vanwege deze redenen geen essentieel leefgebied voor deze soorten en de dieren kunnen gemakkelijk tijdelijk uitwijken.

4.4.4 Overige fauna

Vanwege het vergraven van terreindelen en oevers is het mogelijk dat vaste rust-, voortplantings- of verblijfplaatsen van de Ringslang worden beschadigd of vernield. Ook kunnen aanwezige dieren worden gedood. Het is derhalve noodzakelijk om vervolgonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soort.

Als de soort aanwezig is zullen de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten de gevoelige periode en zal vervangend leefgebied moeten worden gecreëerd voor de Ringslang. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Werkzaamheden in het zomerbiotoop moeten worden uitgevoerd buiten de periode van voortplanting (maart t/m juli), die in het winterbiotoop buiten de periode van overwintering (november t/m april). In de periode september-oktober moeten potentiële overwinteringslocaties waar gewerkt gaat worden ongeschikt gemaakt worden.

In hopen organisch materiaal en rietoevers bevinden zich volop potentiële verblijfplaatsen voor Ringslang, zoals hier in De Munt.

4.5 Conclusie effectbeoordeling

Negatieve effecten van de plannen op beschermde soort(en) (indien aanwezig) zijn niet uit te sluiten. Het gaat om Rugstreeppad, Ringslang, Hermelijn, Wezel, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis.

Er is vervolgonderzoek noodzakelijk naar de aanwezigheid van deze beschermde soorten en/of er dient middels het nemen van mitigerende maatregelen rekening te worden gehouden met deze soorten, teneinde te voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden, al dan niet in een op te stellen Activiteitenplan. Er wordt aanbevolen daarover met de Omgevingsdienst contact op te nemen.

Met het in acht nemen van besproken aanbevelingen, beperkingen en restricties in §4.4.1 t/m §4.4.4 worden verder geen belangrijke negatieve effecten verwacht voor beschermde soorten bij uitvoer van de plannen. Er dient altijd rekening te worden gehouden met de zorgplicht (zie §Bijlage 1.1.1).

5 Habitattoets

5.1 Het Natura 2000-gebied

Hieronder worden eerst de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied beschreven (informatie van Ministerie van EZ, gebiedendocument en het beheerplan) en wordt een overzicht gegeven van de doelen die gesteld zijn voor dit gebied t.a.v. beschermde waarden waarvoor het is aangemeld. Vervolgens wordt aangegeven waar deze onder de Wnb beschermde waarden te verwachten zijn.

5.2 Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied bij Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer aangegeven. Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer bestaat uit Vogelrichtlijngebied Markermeer, Vogelrichtlijngebied IJmeer, Habitatrichtlijngebied Gouwee en kustzone Muiden en Beschermd Natuurmonument Kustzone Muiden. Het Natura 2000-gebied omvat het open water van Markermeer en IJmeer.

Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer ligt 40 meter ten oosten van De Munt en 130 meter ten noordoosten van De Kinsel. Tussen het plangebied en het IJmeer ligt de Uitdammerdijk waar momenteel grootschalige werkzaamheden plaatsvinden in het kader van de dijkversterking. aldaar (zie Figuur 1).

Gebiedsbeschrijving

Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is 68.460 ha groot. Daarvan is 68.460 ha aangewezen onder de Vogelrichtlijn en is 1100 ha aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Het staatsnatuurmonument 'Kustzone Muiden' (110 ha) is aangewezen op 19 april 1990. De oude wet kende zowel staatsnatuurmonumenten als beschermde natuurmonumenten. Dit verschil is in de huidige wet komen te vervallen.

Het Markermeer ontstond als gevolg van voltooiing van de Houtribdijk tussen Enkhuizen en Lelystad in 1976. Het meer is gemiddeld circa 3,5 meter, met uitzondering van enkele diepe zandwinputten, relatief ondiep. De bodem bestaat grotendeels uit klei en slib, dat door de wind gemakkelijk opwervelt, waardoor het water alleen in de meer beschutte delen redelijk helder is. De watertoevoer vindt voornamelijk plaats vanuit het IJsselmeer, de randmeren en door uitslagwater van polders (Zuid-Flevoland). De afwatering is primair via het Noordzeekanaal. Kenmerkend voor het IJmeer zijn de verschillen in waterdiepte, vooral door de aanwezigheid van diepe zandwinputten en vaargeulen. Het grootste deel is minder dan drie meter diep. De oever van het IJmeer bestaat

uit dijken. Ondiepe oeverstroken met moerasbegroeiing ontbreken grotendeels. Het water in het IJmeer is voornamelijk afkomstig van neerslag, aanvoer vanuit het IJsselmeer via het Markermeer, het Gooimeer en uitgeslagen boezemwater vanuit Flevoland en Waterland. Waterafvoer vindt voornamelijk plaats via het Noordzeekanaal. Ook is er wegzijging van water naar aangrenzende polders. De bodem bestaat grotendeels uit klei. Het Markermeer en IJmeer bestaan vrijwel geheel uit open water. In luwere en ondiepere delen, zoals de Gouwzee en de Kustzone Muiden zijn kranswierbegroeiingen ontstaan. Het gaat zowel om vegetaties die gebonden zijn aan meer als minder voedselrijke milieus. Langs de Noord-Hollandse kust liggen enkele buitendijkse graslanden en ruigten. Langs de Houtribdijk is een vooroever aangelegd (natuurontwikkeling).

In Tabel 2 staan de habitattypen en soorten uit de Natura 2000-database. Lepelaar, Brandgans, Nonnetje, Dwergmeeuw, Visdief en Zwarte stern zijn opgenomen in Bijlage I van de Vogelrichtlijn. Fuut, Aalscholver, Grauwe gans, Smient, Krakeend, Slobeend, Krooneend, Tafeleend, Kuifeend, Topper, Brilduiker, Grote zaagbek en Meerkoet zijn andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als broed-, rui- en/of overwinteringsgebied.

Tabel 2.

Relevante habitattypen en soorten in Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer (gebied 73, 68.460 ha) met van de vogels de status (b = broedvogel, n = niet-broedvogel).

Habitatsortcode	Habitattype (verkorte naam)
H3140	Kranswierwateren
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
Habitatrichtlijnsoorten	
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad (<i>Cottus gobio</i>)
H1318	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
Vogelrichtlijnsoorten	
A034	Lepelaar (<i>Platalea leucorodia</i>) – n
A045	Brandgans (<i>Branta leucopsis</i>) – n
A068	Nonnetje (<i>Mergus albellus</i>) – n
A177	Dwergmeeuw (<i>Larus minutus</i>) – n
A193	Visdief (<i>Sterna hirundo</i>) – b
A197	Zwarte stern (<i>Chlidonias niger</i>) - n
A005	Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>) – n
A017	Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>) – n, b
A043	Grauwe gans (<i>Anser anser</i>) – n
A050	Smient (<i>Anas Penelope</i>) – n
A051	Krakeend (<i>Anas strepera</i>) – n
A056	Slobeend (<i>Anas clypeata</i>) – n
A058	Krooneend (<i>Netta rufina</i>) – n
A059	Tafeleend (<i>Aythya farina</i>) – n
A061	Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>) – n
A062	Topper (<i>Aythya marila</i>) – n
A067	Brilduiker (<i>Bucephala clangula</i>) - n
A070	Grote zaagbek (<i>Mergus merganser</i>) - n
A125	Meerkoet (<i>Fulica atra</i>) – n

Instandhoudingsdoelen

De instandhoudingsdoelen betreffen voor de habitattypen behoud van de oppervlakte en de kwaliteit en voor de soorten tenminste behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie. De instandhoudingsdoelen moeten richting geven aan het uit te voeren natuurbeheer- en beleid.

De waarden Meervleermuis en Rivierdonderpad zijn alleen aangewezen in het Habitatrichtlijngebied. Dit is niet het gebied dat in de buurt ligt van het plangebied De Kinsel en De Munt.

De situatie ten tijde van het publiceren van het aanwijzingsbesluit is bepalend voor wat onder 'behoud' moet worden verstaan en vanaf welk niveau 'uitbreiding' en 'verbetering' nagestreefd moet worden.

Beheerplan

Het Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017-2023 Markermeer & IJmeer heeft een geldingsduur van zes jaar

Het belangrijkste deel van dit beheerplan beschrijft hoe de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen (zie hierboven) kunnen (moeten) worden gerealiseerd. Het geeft een uitgebreid overzicht van de staat van de beschermde habitattypen en -soorten en hoe de doelen daaromtrent kunnen worden verwezenlijkt.

5.2.1 Beschermde waarden in en bij het plangebied

Informatie over de verspreiding van de habitattypen en de verspreiding en de aantallen van de soorten binnen het gebied komt van uit de NDFP (2012-2022).

De locatie en ligging van in het plangebied aanwezige habitattypen zijn afkomstig uit de rekentool 'Aerius'.

Recente gegevens over de aanwezigheid van vogels bij het plangebied zijn afkomstig van Vogelatlas Amsterdam (VAN GROEN ET AL, 2022).

Habitattypen

Het habitatype Kranswierwateren komt voor in de Gouwzee en voor de kust van Muiden. Het habitatype Meren met fonteinkruiden en krabbenscheer komt lokaal voor langs de Uitdammerdijk, zowel in de Kinselbaai als in het IJmeer ter hoogte van het plangebied.

Habitatrichtlijnsoorten

Er zijn verblijfplaatsen van Meervleermuis bekend uit Ransdorp en Holysloot (zie §4.2.6). Deze dieren gebruiken mogelijk het Goudriaankanaal als vliegroute.

Het is aannemelijk dat langs de stortstenen oevers van het IJmeer Rivierdonderpaden voorkomen.

Vogels

De Kinsel ligt in de buurt van de vogelrijke Kinselbaai (zie voor de ligging Figuur 1), onderdeel van Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. De Munt ligt vlakbij een minder vogelrijk deel van het IJmeer.

De meeste relevante soorten van de Vogelrichtlijn komen voor in het deel van het natura 2000-gebied dat bij het plangebied ligt.

Alleen Dwergmeeuw, Visdief (broedvogel) en Zwarte stern komen er niet tot nauwelijks voor.

Op het eiland Kinseldam, grenzend aan de Kinselbaai, is een grote slaappleaats van Brandgans en in mindere mate van Grauwe gans aanwezig. Deze ganzensoorten maken ook gebruik van het plangebied om te foerageren. Op de Kinseldam is de laatste jaren een kolonie van enkele tientallen paren Lepelaar aanwezig. Het bos van Polder IJdoorn is in gebruik als slaappleaats van Aalscholver.

Smient, Krakeend, Tafeleend, Kuifeend en Meerkoet maken in grote aantallen gebruik van de Kinselbaai (honderden). Dit geldt in mindere mate voor Fuut (tientallen) en Slobeend.

Van Topper, Brilduiker, Krooneend, Nonnetje, Grote zaagbek maken kleinere aantallen gebruik van de delen van het Natura gebied die in de buurt liggen van het plangebied.

Het Kinselmeer (zie Figuur 1) wordt door honderden Smienten en Slobeenden gebruikt als rust- en foerageergebied.

Het plangebied ligt buiten het beschermde Natura 2000-gebied. Gezien de huidige aard van het plangebied (voornamelijk grasland) zal alleen door enkele relevante soorten van het Natura 2000-gebied in beperkte mate gebruik worden gemaakt van dit terrein. Het gaat dan met name om de graseters Brandgans, Grauwe gans en Smient.

5.3 Effecten van het project

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden, ook in het aangrenzende Natura 2000-gebied. Deze mogelijke effecten zijn kunnen in de praktijk alleen optreden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, aangezien het gebied in zijn geheel in gebruik blijft als natuurgebied, en de werkzaamheden tot doel hebben te natuurwaarden in De Kinsel en De Munt te verbeteren.

5.3.1 Aanlegfase

Oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied

Tijdens de werkzaamheden kan tijdelijk sprake zijn van oppervlakteverlies van terrein dat gebruikt wordt voor vogelsoorten waarvoor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen.

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie uit de lucht

Door de inzet van gemotoriseerd materieel tijdens de werkzaamheden kan sprake zijn van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer.

Hinder door geluid en trillingen

De werkzaamheden zullen leiden tot de productie van geluid en trillingen met als mogelijk gevolg hinder in het Natura 2000-gebied.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving.

Tijdens de werkzaamheden is veelvuldig sprake van de aanwezigheid van mensen in het terrein en daar niet van nature thuishorende voorwerpen. Dit kan in theorie een verstorend effect hebben op relevante typen en soorten het Natura 2000-gebied.

5.4 Gevoeligheid van de habitattypen en soorten

5.4.1 Algemeen

De gevoeligheid van een habitatype of soort voor een storende factor bepaalt of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor dat type of die soort. Om in algemene zin de gevoeligheid van een habitatype of soort te bepalen voor de storende factoren is uitgegaan van de 'Effectenindicator' van het ministerie van EZ[←].

→ <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicator.aspx>

Er is uitgegaan van de originele aanduidingen voor de in 5.3.1 genoemde mogelijk optredende storende factoren, maar in de voortoets wordt de eventuele beperkte werking van deze storende factoren besproken. Voor de typen en soorten die gevoelig zijn voor een of meer factoren zouden er dus mogelijk negatieve gevolgen kunnen zijn van het project.

6 Voortoets

Hieronder wordt eerst een globale toets uitgevoerd en aldus nagegaan of een vergunning nodig is op grond van de Wnb. Dit gebeurt aan de hand van de hoofdvraag in Bijlage 1.7.2, of er een kans is op een significant verstorend effect.

6.1 Significantie

In het kader van deze toetsing is uitgegaan van de door het Steunpunt Natura 2000 in mei 2010 gepubliceerde 'Leidraad bepaling significantie'.

Er is sprake van een significant effect als er als gevolg van het project effecten zijn waardoor de instandhoudingsdoelstellingen op de lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden. Onder effecten worden verstaan verslechtering van habitats en kwaliteit leefgebied van soorten en verstoring van soorten.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

Deze bepalingen kunnen anders liggen indien de afname minder dan de minimum-oppervlakte van het habitatype (1 are) is (er is dan per definitie geen sprake van een meetbare afname) of wanneer het effect opgevangen kan worden in de natuurlijke fluctuaties, door de veerkracht van het gebied.

Verslechtering van habitattypen en het leefgebied van soorten treedt op wanneer in een bepaald gebied de door dit habitatype of leefgebied van soorten ingenomen oppervlak afneemt of wanneer de kwaliteit afneemt. Het gaat dan om de specifieke structuur, functies en staat van instandhouding van typische soorten. Daarmee is nog niet gezegd dat elke verslechtering leidt tot een significant effect.

Een significant effect op soorten kan optreden wanneer door het verstorend effect (of door het cumulatieve effect van dit en andere projecten) de instandhoudingsdoelstelling van een bepaalde populatie niet kan worden behaald.

Van meetbare sterfte veroorzaakt door een project ten opzichte van natuurlijke sterfte is pas sprake indien de extra sterfte meer dan 1% van de natuurlijke jaarlijkse sterfte is. Strikt tijdelijke effecten zijn ook niet significant.

6.2 Effectbeoordeling

In onderstaande paragrafen wordt per storende factor beschreven wat de gevolgen zijn voor de gevoelige of zeer gevoelige soorten en typen.

Daar waar effecten worden beschreven, worden de gevolgen alleen beschreven voor die habitattypen en die soorten die inderdaad op enige manier daarvan gevolgen zouden kunnen ondervinden volgens de effectenindicator. De niet genoemde typen en soorten zijn wel degelijk meegenomen in de beoordeling of de effecten gevolgen daarvoor zouden kunnen hebben.

6.2.1 Oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied

Deze factor is alleen relevant voor aangewezen soorten van Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer die gebruik maken van De Kinsel en De Munt. Het gaat in dit geval om Grauwe gans, Brandgans en Smient. Deze soorten zijn volgens de effectenindicator niet gevoelig voor oppervlakteverlies.

In dit geval is alleen sprake van tijdelijk oppervlakteverlies tijdens de werkzaamheden, en alleen in de zone waar daadwerkelijk gewerkt wordt. In de directe omgeving is ruim voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig waar deze vogels kunnen foerageren.

Conclusie

Vanwege de aard van het project en de relevante waarden kan geen sprake zijn van negatieve gevolgen voor de relevante natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen door oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied.

6.2.2 Vermesting en verzuring door stikstofdepositie uit de lucht

Met name het gebruik van gemotoriseerd materieel leidt tot extra stikstofdepositie op relevante habitattypen.

De in dit geval relevante habitattypen H3140 en H3150 worden echter als minder/niet gevoelig beoordeeld voor stikstofdepositie vanwege voldoende buffercapaciteit en vanwege het van nature (matig) eutrofe karakter (DOBLEN VAN & VAN HINSBERG, 2008). Het type kranwierwateren ligt bovendien op minimaal 4 kilometer afstand van het plangebied en tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied ligt een stevige dijk die mogelijk al wat depositie invangt.

Het is daarom waarschijnlijk dat in dit geval een AERIUS-berekening zal aantonen dat geen sprake zal zijn van een significante depositie op de relevante habitattypen. In dat geval is geen vergunning nodig.

Conclusie

Indien besloten wordt tot daadwerkelijke uitvoering van dit project is een AERIUS-berekening mogelijk nodig. Het bevoegd gezag zal daarover uitsluitel moeten geven.

6.2.3 Geluid en trillingen

Van de relevante vogels is alleen de Lepelaar gevoelig voor deze factor. De Kleine modderkruiper is zeer gevoelig voor geluid en trillingen, Meervleermuis en Rivierdonderpad gevoelig.

Aangezien alleen overdag gewerkt zal worden kan de Meervleermuis geen hinder ondervinden van geluid en trillingen die optreden tijdens de werkzaamheden.

Aangezien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats vinden kan ook de op de Kinseldam broedende Lepelaar geen hinder ondervinden van geluid en trillingen die optreden tijdens de werkzaamheden.

In theorie kunnen Kleine modderkruipers en Rivierdonderpadden zich ophouden in de Kinselbaai en het IJmeer. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied ligt de Uitdammerdijk waar momenteel grootschalige werkzaamheden plaats vinden in het kader van de dijkverzwaring. Deze dijk zal eventueel geluid en trillingen die optreden bij de kort durende werkzaamheden in De Kinsel en De Munt dempen.

Het is duidelijk dat gezien de afstand tot de werkzaamheden, de aanwezigheid van de dijk tussen plangebied en Natura2000-gebied en de veel ingrijpender werkzaamheden op de dijk zelf er geen sprake kan zijn van een significant negatief effect op een eventuele Kleine modderkruiper of Rivierdonderpad die zich in het IJmeer bevindt ter hoogte van de zone waar gewerkt kan worden.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de aard van de activiteiten, de locatie van de werkzaamheden ten opzichte van de beschermde waarden en het tijdstip waarop de werkzaamheden plaats vinden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door geluid en trillingen.

6.2.4 Optische verstoring

Alleen de habitattypen, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Aalscholver, Fuut, Grote zaagbek, Krooneend, Kuifeend, Tafeleend, Topper, Visdief en Zwarte stern zijn gevoelig voor deze factor.

Aangezien alleen overdag gewerkt zal worden kan de Meervleermuis in dit geval geen hinder ondervinden van optische verstoring. Bovengenoemde vogels kunnen aanwezig zijn in het IJmeer (en de Kinselbaai), in de zone die dicht bij het plangebied ligt. Omdat tussen

het plangebied en het Natura 2000-gebied de Uitdammerdijk ligt, waar bovendien grootschalige werkzaamheden plaats vinden in het kader van de dijkverzwaring, kan geen sprake zijn van optische verstoring van relevante vogels door de kleinschalige werkzaamheden in De Kinsel en De Munt.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de aard van de activiteiten, het tijdstip waarop de werkzaamheden plaats vinden, de locatie van de werkzaamheden ten opzichte van de beschermde waarden er geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied door optische verstoring.

6.3 Conclusie Voortoets

Door de kleinschalige aard van de werkzaamheden, het tijdstip waarop de werkzaamheden plaats vinden en de locatie van de werkzaamheden ten opzichte van de beschermde waarden en de aard van de waarden kunnen er geen significant negatieve gevolgen kunnen zijn voor Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer door oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied, geluid, trillingen en optische verstoring.

Het is niet waarschijnlijk dat de extra stikstofdepositie op relevante habitattypen als gevolg van het project significant negatieve effecten op deze habitattypen zal hebben.

Indien besloten wordt tot daadwerkelijke uitvoering van het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt is een AERIUS-berekening mogelijk toch nodig. Het bevoegd gezag zal daarover uitsluitel moeten geven.

7 Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)

7.1 Algemeen

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen EHS (Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van (inter-)nationaal belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Dit netwerk vormt de basis voor de Nederlandse bijdrage aan het behoud van de mondiale biodiversiteit. De EHS is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van het toenmalige ministerie van LNV (1990).

In 2014 is de term Natuurnetwerk Nederland (NNN) geïntroduceerd om de term 'Ecologische Hoofdstructuur' (EHS) te vervangen. In navolging van het Rijk hanteert ook de provincie Noord-Holland de term NNN. In de wet heet het NNN nog steeds de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De EHS is planologisch beschermd. Dit betekent dat ingrepen in de EHS alleen zijn toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen. Heeft een ingreep wel een significant negatief effect op de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van een EHS-gebied, dan geldt het 'nee, tenzij regime'. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Als een ingreep wordt toegestaan moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, op eigen kosten compenseren.

Voor gronden die grenzen aan de EHS, maar daar zelf buiten liggen, gelden geen beperkingen. De EHS heeft, in tegenstelling tot Natura2000-gebieden, geen 'externe werking' die een toets van gebruik aangrenzend aan het natuurgebied verplicht stelt. Alle Natura 2000-gebieden liggen overigens ook vrijwel geheel binnen de EHS.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk.

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is aan de gemeenten een centrale rol gegeven bij ruimtelijke afwegingen. Daarom is de gemeente het eerste aanspreekpunt voor vragen over de inpasbaarheid van een nieuwe activiteit in het NNN. Vervolgens kan de gemeente hun afweging overleggen met de provincie.

7.2 Toetsing

Het begrip 'wezenlijke kenmerken en waarden' is direct gekoppeld aan de planologische bescherming van het NNN-gebied. Bij een ingreep in het NNN wordt getoetst in hoeverre een ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied aantast.

De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn vastgesteld in de Omgevingsverordening middels een natuurbeheerplan. Hierin zijn de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau aangegeven middels natuurbeheertypen.

Plangebied De Kinsel en De Munt valt geheel binnen NNN-gebied Waterland oost en betreft de beheertypen N04.02 (zoete plas), N05.02 (gemaaid rietland), N06.01 (veenmosrietland en moerasheide), N13.01 (vochtig weidevogelgrasland) en N10.02 (vochtig hooiland) (zie onderstaande figuur, bron provincie Noord-Holland).

De natuurwaarden waarop getoetst zal worden betreffen de natuurdoelen die in NNN-gebied Waterland oost worden nagestreefd. De kernkwaliteit die beschermd moeten worden is 'Open polderlandschap met water- en verlandingsvegetaties en extensieve graslanden voor weidevogels'.

Om de natuurwaarden van het NNN-gebied Waterland oost te behouden is het noodzakelijk dat geen negatieve effecten optreden op voor dit gebied relevante natuurwaarden. Hieronder wordt

Globale ligging plangebied (rood omkaderd) met de beheertypen N04.02 (zoete plas, middelblauw), N05.02 (gemaaid rietland, lichtblauw), N06.01 (veenmosrietland en moerasheide, groenblauw), N13.01 (vochtig weidevogelgrasland, olijfgroen) en N10.02 (vochtig hooiland, groen), bron Provincie Noord-Holland.

getoetst of uitvoering van het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt geen afbreuk doet aan het behoud van de vereiste abiotische en ruimtelijke condities die nodig zijn om de relevante actuele en potentiële natuurwaarden van het NNN-gebied te halen.

De voor de relevante natuurwaarden van belang zijn de abiotische en ruimtelijke condities zijn samengevat in Tabel 3.

In dit geval niet relevante natuurwaarden zijn N05.01 Moeras en N14.02 Hoog- en laagveenbos. Een abiotische conditie waar het project in het geheel geen invloed op heeft is 'veenbodem'. Ruimtelijke condities waar het project in het geheel geen invloed op heeft zijn 'cultuurhistorisch element', 'openheid', 'beslotenheid' en 'donkerte'. Deze waarden worden hier daarom verder niet meer getoetst en zijn ook niet vermeld in Tabel 3.

Tabel 3.

Actuele en potentiële natuurwaarden in Waterland oost versus de vereiste abiotische en ruimtelijke condities.

Vereiste abiotische en ruimtelijke condities	Actuele en potentiële natuurwaarden											
	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude ongestoorde bodem	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog grondwaterpeil	Peil- en overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlaktewater)kwaliteit	Bestaand water- en/of verkavelingspatroon	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte
N04.02 Zoete Plas			x			x		x	x	x	x	x
N05.02 Gemaaid rietland	x					x		x	x	x	x	x
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	x					x		x	x	x	x	x
N10.02 Vochtig hooiland	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	x	x		x		x		x	x	x	x	x
Vissen			x			x				x		
Weidevogels	x	x		x		x		x	x	x	x	x
Moeras- en rietvogels					x	x	x	x	x	x	x	x
Watervogels				x		x	x	x		x	x	
Vleermuizen								x	x	x	x	x
Noordse woelmuis				x		x	x		x	x	x	x
Waterspitsmuis			x	x		x	x	x	x	x	x	x
Otter						x		x	x	x	x	x
Rugstreeppad			x	x		x		x	x	x		
Ringslang				x		x	x	x	x	x	x	x

7.2.1 Toetsing abiotische condities

Relatief voedselarme onbemeste bodem

Een relatief voedselarme onbemeste bodem is van belang voor N05.02 Gemaaid rietland, N06.01 Veenmosrietland en moerasheide, N10.02 Vochtig hooiland, N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en weidevogels.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt zal niet leiden tot veel toevoeging van nutriënten. Alleen in de aanlegfase zal sprake zijn van wat extra stikstofdepositie.

De voedselrijkdom van de bodem zal door dit project niet in betekende mate worden aangetast.

Oude ongestoorde bodem

Een oude ongestoorde bodem is van belang voor N10.02 Vochtig hooiland, N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en weidevogels.

Met name bij het plaggen wordt de oude ongestoorde bodem verstoord, in mindere mate geldt dit ook voor andere onderdelen van het project zoals het aanbrengen van een schelpenlaag, het afkrabben van oevers, het realiseren van natuurvriendelijke oevers en het aanleggen van nieuwe beheerpaden.

De percelen die geplagd gaan worden betreffen in de huidige indeling in beheertypen geen vochtig hooiland. Het afplaggen is juist bedoeld om vochtig hooiland te ontwikkelen. Dit gaat ten kost van het voor een aantal soorten weidevogels minder waardevolle type N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

Lokaal zal het uitvoeren van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt leiden tot enige mate van aantasting van de oude ongestoorde bodem van het gebied.

Buffercapaciteit bodem / water

Deze abiotische conditie is van belang voor N04.02 Zoete Plas, N10.02 Vochtig hooiland, vissen, Waterspitsmuis en Rugstreeppad.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt zal niet leiden tot een noemenswaardige verandering in de buffercapaciteit van bodem en water. Het gaat hier om kleinschalige ingrepen die tot doel hebben bodemdaling tegen te gaan, de voedselrijkdom van het gebied te verminderen.

(Micro) reliëf

Deze abiotische conditie is van belang voor de natuurwaarden N10.02 Vochtig hooiland, N13.01 Vochtig weidevogelgrasland, weidevogels, watervogels, Noordse woelmuis, Waterspitsmuis, Rugstreeppad en Ringslang.

Door het herstellen van kades, greppels, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het afkrabben van oevers zal het

aanwezige (micro)reliëf in De Kinsel en De Munt eerder toe- dan afnemen. Dit is gunstig voor de relevante natuurwaarden.

Windwerking

Windwerking is van belang voor moeras- en rietvogels.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt zal alleen lokaal leiden tot een verandering in de manier waarop het wind zijn werk doet in het gebied. Het gaat dan met name om de noordoever van het Kinselmeer waar door afslag het landoppervlak wordt aangetast. Door het aanbrengen van damwanden zal de oever hier gestabiliseerd worden en kan zich een stabielere moerasvegetatie ontwikkelen. Hiervan kunnen moeras- en rietvogels profiteren.

Ook de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers en vernatting is gunstig voor moeras- en rietvogels.

Stabiel hoog grondwaterpeil

Een stabiel hoog grondwaterpeil is van belang voor alle relevante natuurwaarden met uitzondering van vleermuizen.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt heeft onder meer tot doel en stabiel hoog waterpeil te kunnen garanderen in het natuurgebied, met het oog op het handhaven en verbeteren van de huidige natuurwaarden.

Peil- en/of overstromingsdynamiek

Deze abiotische conditie is van belang voor moeras- en rietvogels, watervogels, Noordse woelmuis, Waterspitsmuis en Ringslang.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt zal onder meer leiden tot het kunnen sturen van de lokale peil- en/of overstromingsdynamiek in de richting van een meer natuurlijke situatie. Dat zal de relevante natuurwaarden ten goede komen.

Basenrijke en/of brakke kwel

Basenrijke en/of brakke kwel is alleen van belang voor N10.02 Vochtig hooiland.

Verlaging van het maaiveld (plaggen) van enkele percelen in De Munt die liggen bij de Uitdammerdijk kan leiden tot iets meer kwel, vanwege het wat lagere maaiveld. Dat zal alleen maar gunstig kunnen uitpakken voor het hier gewenste nieuwe beheertype N10.02 Vochtig hooiland.

Goede (grond- en oppervlaktewater)kwaliteit

Deze abiotische conditie is van belang voor alle relevante waarden behalve vissen en Noordse woelmuis.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt heeft onder meer tot doel de belasting van het milieu ter plaatse met meststoffen te verminderen, Dat zal de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit positief beïnvloeden.

De huidige waterkwaliteit in het gebied is slecht vanwege te hoge nitraat- en fosfaat-waarden (STAATSBOSBEHEER, 2022). Het is te voedselrijk. Dit uit zich ook in de aanwezigheid van veel nitrofiële planten (zie §3.1). De aanleg van nieuwe beheerpaden in het noorden en oosten van De Munt zal de toegankelijkheid van de percelen daar vergroten en verhoogt de kans op intensivering van het grondgebruik door de pachters, hoewel dat zeker niet de bedoeling is van dit project. Zij hebben immers een direct belang bij een zo hoog mogelijke grasopbrengst. Een goede maatregel zou een gehandhaafd verbod zijn op het uitrijden van mest in een drie-meter-zone langs slootkanten. Daarmee zou het nitraat- en fosfaatgehalte in de sloten kunnen verminderen en de waterkwaliteit verbeteren. Een dergelijke maatregel sluit ook aan bij Europees beleid om de waterkwaliteit te verbeteren.

Conclusie

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt in NNN-gebied Waterland oost zal alleen leiden tot enige aantasting van de abiotische conditie 'oude ongestoorde bodem' die van belang is voor NNN-gebied Waterland oost.

7.2.2 Toetsing ruimtelijke condities

Bestaand water- en/of verkavelingspatroon

Deze ruimtelijke conditie is van belang voor alle relevante waarden met uitzondering van watervogels.

Over het algemeen zal het huidige verkavelingspatroon gehandhaafd blijven. De enige uitzondering betreft het graven van een nieuwe sloot van 70 meter lengte in De Kinsel, even ten noorden van het plasje. Deze is bedoeld om het waterniveau in de even zuidelijker gelegen plasdras te optimaliseren. Het plaatsen van damwanden heeft tot doel de noordelijke oever van het Kinselmeer te beschermen.

Het project zal daarom niet leiden tot een belangrijke aantasting van het bestaande water- en/of verkavelingspatroon.

Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)

Rust is van belang voor alle relevante waarden met uitzondering van vissen.

Alleen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden kan sprake zijn van extra aantasting van rust. Het gaat hier echter om relatief kort durende en kleinschalige werkzaamheden die over het algemeen plaats vinden buiten de gevoelige periodes van de relevante natuurwaarden. Voor zover dat niet het geval is zullen passende mitigerende maatregelen genomen worden.

De aanleg van 1603 meter aan nieuwe beheerpaden in het noorden en oosten van De Munt zal tot gevolg hebben dat daar vaker grote(re) landbouwvoertuigen kunnen rijden, met een hogere

snelheid. Dit kan ten koste gaan van de rust in deze delen van het natuurgebied.

Stilte

Stilte is van belang voor alle relevante waarden met uitzondering van vissen en Rugstreepad.

Alleen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden kan sprake zijn van extra aantasting van stilte. Het gaat hier echter om relatief kort durende en kleinschalige werkzaamheden die over het algemeen plaats vinden buiten de gevoelige periodes van de relevante natuurwaarden. Voor zover dat niet het geval is zullen passende mitigerende maatregelen genomen worden.

De aanleg van 1603 meter aan nieuwe beheerpaden in het noorden en oosten van De Munt zal tot gevolg hebben dat daar vaker grote(re) landbouwvoertuigen kunnen rijden. Dit kan ten koste gaan van de stilte in deze delen van het natuurgebied.

Conclusie

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt in NNN-gebied Waterland oost zal alleen leiden tot een relatief kleine en kort durende verstoring van de rust en de stilte in het gebied buiten de gevoelige periode van de relevante natuurwaarden tijdens de

Volgens de plannen komt op deze locatie in De Munt een beheerpad naar de Uitdammerdijk, ten koste van het oppervlak vochtig weidevogelgrasland.

werkzaamheden en een geringe afname van rust en stilte op percelen met nieuwe beheerpaden.

7.2.3 Oppervlakteverlies

De aanleg van 1603 meter aan nieuwe beheerpaden in het noorden en oosten van De Munt zal in theorie ten koste gaan van het oppervlak van beheertype N13.01 (vochtig weidevogelgrasland). Het gaat in het totaal om een oppervlak van 4809 m², bijna een halve hectare. Omdat na aanbrengen van het granulaat op een nieuw beheerpad een toplaag van 5 centimeter modder wordt aangebracht, die zal worden ingezaaid met een gras/kruidenmengsel, zullen de paden wel het karakter grasland behouden, en zal geen sprake zijn van oppervlakteverlies.

Het karakter van de graslandvegetatie op de beheerpaden zal wel anders zijn dan in de omliggende percelen, aangezien hier van hogere en drogere omstandigheden sprake zal zijn, met een hardere ondergrond.

7.2.4 Beleving landschap

De herinrichting van De Kinsel en De Munt zal de belevingswaarde van het gebied niet nadelig beïnvloeden. Integendeel, de beoogde toename van natuurwaarden zal leiden tot een hogere belevingswaarden door recreanten die het gebied vanaf de randen inkijken.

7.3 Conclusie

De herinrichting van De Kinsel en De Munt zal de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied over het algemeen niet aantasten.

Wel zal enige aantasting plaats vinden van de abiotische conditie 'oude ongestoorde bodem'. Over een oppervlak van een halve hectare zal waarschijnlijk sprake zijn van kwaliteitsverlies van het beheertype N13.01 (vochtig weidevogelgrasland).

Ook kan sprake zijn van een geringe afname van rust en stilte op percelen met nieuwe beheerpaden.

8 Toetsing Bijzonder Provinciaal Landschap

In het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast.

Aan de hand van de kernkwaliteiten moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt of een ruimtelijke ontwikkelingen wel of niet mogelijk is.

De afweging of sprake is van een aantasting is van de kernkwaliteiten aan de hand van de beschrijvingen van de kernkwaliteiten, ligt bij de gemeente.

In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling in het BPL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) en Provinciale Monumenten hebben een eigen regime en vallen daarom buiten het BPL-regime.

Omdat Noord-Holland rijk is aan weidevogels spant de provincie zich in om duurzame weidevogelpopulaties en duurzaam beheer te bevorderen.

Dit doet zij onder andere door gebieden planologisch te beschermen als Bijzondere Provinciaal Landschap (BPL) met de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels', door te investeren in leefgebieden van weidevogels en door het weidevogelbeheer te subsidiëren.

De planologische bescherming betekent dat een BPL in principe niet mag worden aangetast door de ontwikkeling van bijvoorbeeld

Figuur 2.
Ligging Bijzonder Provinciaal Landschap (groen) en globale ligging plangebied (rood omlijnd), bron; provincie Noord-Holland.

woningen, infrastructuur of andere ingrepen. Als de provincie zo'n ontwikkeling toch, onder voorwaarden, toestaat, dan moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd.

In een toetsing met betrekking tot een Bijzondere Provinciaal Landschap wordt onderzocht in hoeverre plannen of ingrepen negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten van het betrokken gebied hebben.

8.1 BPL Waterland

Het plangebied bevindt zich geheel binnen de grenzen van het BPL Waterland (zie Figuur 2). In het BPL Waterland zijn de volgende kernkwaliteiten van belang:

- ♣ Natuurlijke veenwaterlopen.
- ♣ Open ruimten en vergezichten.
- ♣ Habitat voor weidevogels.
- ♣ Groene randzone met stedelijke voorzieningen.
- ♣ Waterlandse zeedijk.
- ♣ Trekvaart en Goudriaankanaal.
- ♣ Noordhollands kanaal.
- ♣ Stolpenstructuren.

Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt in Waterland oost zal in geen geval de natuurlijke veenwaterlopen aantasten. Ook worden open ruimten en vergezichten niet aangetast. Het gaat in dit geval immers om kleinschalige werkzaamheden als plaggen, afkrabben oevers, kadeherstel, het aanleggen natuurvriendelijk

Het Goudriaankanaal, hier ter hoogte van het noorden van De Munt, is een kernkwaliteit van het BPL Waterland.

oevers, het opknappen van dammen en beheerpaden, het profileren greppels en watergangen en het aanbrengen van een schelpenlaag op twee locaties.

Enig effect van dit project op de groene randzone met stedelijke voorzieningen, de Waterlandse zeedijk, het Noordhollands kanaal en stolpenstructuren is uitgesloten. Deze structuren bevinden zich niet in of in de nabijheid van het plangebied. Dat is wel het geval voor het Goudriaankanaal. Ook habitat voor weidevogels is volop aanwezig in het plangebied. In hoeverre de plannen deze kernkwaliteiten kunnen aantasten wordt hieronder onderzocht.

Goudriaankanaal

Langs de westelijke oever van een groot deel van het Goudriaankanaal dat loopt in het plangebied zal de oever worden afgekrabt. Ter hoogte van De Munt zal aan de oostzijde van het Goudriaankanaal kadeherstel plaats vinden, op enige afstand van de oever van de watergang. De loop van het kanaal zal hetzelfde blijven, net als het karakter. Door het afvoeren van nutriënten als gevolg van het project zal de kwaliteit van de moerasbegroeiing op de oevers alleen maar kunnen verbeteren.

Habitat voor weidevogels

In het plangebied komen veel weidevogels voor. De plannen zijn mede bedoeld om het habitat voor weidevogels, een kernkwaliteit van dit BPL, in stand te houden. In hoeverre toch sprake kan zijn van negatieve effecten op weidevogels wordt hieronder onderzocht.

De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen van weidevogels worden uitgevoerd. Ze met name bedoeld om het leefgebied in het plangebied voor de meer kritische soorten te verbeteren. Dit is onder meer van belang voor de Watersnip. De Munt is een van de weinige gebieden in Noord-Holland waar deze soort nog tot broeden komt. Uitvoering van herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt in BPL Waterland zal daarom over het algemeen voor het overgrote deel

Locatie van nieuw beheerpad naar de Uitdammerdijk in De Munt (links) en in het uiterste noorden van De Munt (rechts).

niet leiden tot een aantasting van de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels' van dit BPL, integendeel.

Wel zal de door de aanleg van nieuwe beheerpaden op een oppervlak van bijna een halve hectare sprake zijn van kwaliteitsverlies van vochtig weidevogelgrasland (zie §7.2.3). Dit tast in geringe mate de kwaliteit 'habitat voor weidevogels' aan.

8.2 Conclusie

De kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap Waterland worden over het algemeen niet aangetast door uitvoering van het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt. Enige uitzondering betreft de aanleg van nieuwe beheerpaden waardoor op een oppervlak van bijna een halve hectare sprake zal zijn van kwaliteitsverlies van vochtig weidevogelgrasland.

9 Samenvatting van de conclusies

In deze natuurtoets is het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt in Waterland Oost getoetst aan de landelijke en provinciale natuurwetgeving. Hieronder staan per toets de getrokken conclusies op een rij.

9.1 Toetsing soortbescherming Wnb

Het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt kan negatieve gevolgen hebben voor de populaties van de in het gebied voorkomende zwaar beschermde soorten. Negatieve effecten van de plannen op beschermde soort(en) (indien aanwezig) zijn niet uit te sluiten. Het gaat om Rugstreeppad, Ringslang, Hermelijn, Wezel, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis.

Er is vervolgonderzoek noodzakelijk naar de aanwezigheid van deze beschermde soorten en/of er dient middels het nemen van mitigerende maatregelen rekening te worden gehouden met deze soorten, teneinde te voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden, al dan niet in een op te stellen Activiteitenplan. Er wordt aanbevolen daarover met de Omgevingsdienst contact op te nemen.

9.2 Habitattoets

- ♣ Door het uitvoeren van het beoogde herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt kunnen in theorie negatieve effecten optreden op relevante natuurwaarden in Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer als gevolg van de volgende storende factoren: oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied, geluid en trillingenvermesting en verzuring door stikstofdepositie en optische verstoring.
- ♣ In de toets wordt aangetoond dat de genoemde storende factoren niet leiden tot een significant negatief effect op de soorten en habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen.
- ♣ Ook is het niet waarschijnlijk dat de extra stikstofdepositie op relevante habitattypen als gevolg van het project significant negatieve effecten op deze habitattypen zal hebben.
- ♣ Indien besloten wordt tot daadwerkelijke uitvoering van het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt is een AERIUS-berekening mogelijk toch nodig. Het bevoegd gezag zal daarover uitsluitel moeten geven.

9.3 Toetsing NNN

Het plangebied is binnen NNN begrensd als natuur met de beheertypen N04.02 zoete plas, N05.02 gemaaid rietland, N06.01

veenmosrietland en moerasheide, N13.01 vochtig weidevogelgrasland en N10.02 vochtig hooiland.

Het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt zal de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebied Waterland oost niet in betekende mate aantasten.

9.4 Toetsing BPL

Het herinrichtingsplan De Kinsel en De Munt zal de kernkwaliteiten van het BPL Waterland niet in betekende mate aantasten.

Wel zal op een oppervlak van bijna een halve hectare sprake zijn van enig kwaliteitsverlies van vochtig weidevogelgrasland.

10

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., O VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- DOB BEN VAN H. & A. VAN HINSBERG, 2008. *Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden*. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1654.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- GROEN VAN F.M., J. LOUWE KOOIJMANS, G. TIMMERMANS & K. WONDERS. 2022. *Vogelatlas Amsterdam, Broedvogels en wintervogels in en rond de hoofdstad*. Noordboek, Gorredijk. 2022.
- HERDER, J.E., J. KRANENBERG, D. HOOGENBOOM, J. HAMERS & K. DEKKER (RED.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- HEUSDEN, W. VAN. 2017. *Mooi werk, mooi wad, meer licht op duisternis*. Programma naar een rijke Waddenzee.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J. WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zoödier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2003. *Europese natuur in Nederland. Habitattypen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- KRIGSVELD, K.L., R.R. SMITS & J. VAN DER WINDEN, 2008. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de*

reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.

LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.

MEIJER, R.G., J.P. DWARSHUIS, & K.R. PIENING, 2018. *Wat horen vleermuizen van door mensen geproduceerde geluiden?* Lutra, Journal of the Dutch Mammal Society, 61:2 297-320, december 2018.

NEUMANN, F. & H.E. WOLDENDORP (RED.), 2003. *Praktijkboek Habitattoets. Praktische leidraad voor de toepassing van natuurbeschermingswetgeving bij projecten in Nederland en Vlaanderen*. Sdu Uitgevers, Den Haag.

SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.

STAATSBOSBEHEER, 2022. *Waterland Oost, Ecologische Visie Kinsel en De Munt*.

SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND 2018. *Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

STEUNPUNT NATURA 2000. *Leidraad bepaling significantie, nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet*. versie 27 mei 2010.

TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

VAN 'T VEER, R & C.J.G. SCHARRINGA, 2008. *Weidevogelonderzoek Laag Holland 2006, analyse en interpretatie van de aangetroffen soorten, aantallen en dichtheden in 30.000 hectare weidevogelgebied*. Landschap Noord-Holland, maart 2008.

VLEERMUISVAKBERAAD NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING, 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

WINK, P., 2004. *Jurisprudentie habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn*. Meurs Juristen Nieuwsbrief 2(1): 3-4.

11 Bijlagen

Bijlage 1	Huidige natuurwetgeving
Bijlage 2	Inrichtingsmaatregelen De Kinsel en De Munt
Bijlage 3	Aan te brengen kunstwerken De Kinsel en De Munt

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1.1 Wet Natuurbescherming (Wnb)

De Wet Natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 1.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 1.2 Soortbescherming

Bijlage 1.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de Europese Vogelrichtlijn.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 4.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 4.

Vrijgestelde soorten per provincie.

Rood=niet vrijgesteld.

	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZH	ZL
Zoogdieren												
Aardmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+		+		+	+				+	+	
Dwergmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+ ¹						
Egel	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Hermelijn	+		+		+	+				+	+	
Huisspitsmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ondergrondse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+ ²						
Tweekleurige bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Veldmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+		+		+	+				+	+	
Wild zwijn							+					
Woelrat	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen												
Bruine Kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+ ³						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+ ⁴						
Meerkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

*: algemene vrijstelling wanneer soorten zich in/op gebouwen en bijhorende erven bevinden

+1:geldt in de periode maart-april en juli t/m november

+2:geldt in de periode 15 augustus t/m februari

+3:geldt in de periode juli t/m september

+4:geldt in de periode 15 augustus t/m 15 oktober

Bijlage 1.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹.
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 1.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 1.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 1.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.
- ♣ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.

Bijlage 1.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermd broedvogels', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	4	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	2	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	3	1 = soorten die ook buiten het
Havik	4	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	2	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	3	2 = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	3	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	3	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	4	bebouwing of biotoop,
Roek	2	3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	3	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	4	afhankelijk van bebouwing,
Steenuil	1	4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	4	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	4	

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een ‘omgevingscheck’ is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie 5-soorten

Er is nog een categorie met ‘bijzondere’ vogelsoorten (Categorie 5) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen’.

Bijlage 1.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van

natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrictlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 1.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschappelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 1.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend. Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, beoordeelt het bevoegd gezag of deze negatieve gevolgen in het licht

van de instandhoudings-doelstellingen aanvaardbaar zijn (zie verder Bijlage 1.6 en 1.7).

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Aangetoond moet worden dat geen negatieve gevolgen mogelijk kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

Bijlage 1.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 1.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

Bijlage 1.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 1.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 3 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Figuur 3.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 1.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.

- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Bijlage 1.6 Europese wetgeving

Bijlage 1.6.1 Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (HRI) wordt algemeen beschouwd als de richtlijn waarin de bepalingen van de Conventie van Bern (1979, in werking 1982) in het Europees Gemeenschapsrecht zijn omgezet. Hij heeft zowel een gebiedsbeschermend doel als een doel met betrekking tot soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De Habitatrichtlijn is gericht op de realisatie van een coherent Europees ecologisch gebiedennetwerk, het zogenaamde Natura 2000-netwerk.

Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen, soms in combinatie met Vogelrichtlijngebieden (zie Bijlage 1.6.2). Als speciale beschermingszones worden alleen gebieden aangewezen met natuurlijke vegetaties (habitats) genoemd in Bijlage I van de Habitatrichtlijn en/of de leefgebieden van diersoorten die zijn genoemd in Bijlage II (zie kader).

De aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone heeft een aantal gevolgen. Zo dienen de EU-landen maatregelen te treffen zodat de natuurlijke vegetaties (habitats) en/of de leefgebieden van de te beschermen soorten zich verder kunnen ontwikkelen. Binnen de aangewezen gebieden kunnen plannen of projecten die 'significante gevolgen' op deze ontwikkeling hebben alleen worden toegestaan indien ze een dwingende reden van groot openbaar belang vertegenwoordigen en indien is aangetoond dat voor het plan of project in kwestie geen alternatief is. Bovendien moeten als vergoeding voor de natuurwaarden die worden aangetast, compenserende maatregelen worden getroffen om de samenhang van het Natura 2000-netwerk te waarborgen.

Soortbescherming

De Habitatrichtlijn beschermt soorten die voorkomen in Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings-, groei- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen, vernielen en doden van deze planten en dieren.

Kader
*Bijlagen van de
 Habitatrictlijn.*

Bijlage	Omschrijving
Bijlage I	In deze bijlage staat een lijst met beschermde vegetaties (habitats) waarvoor Habitatrictlijngebieden worden aangewezen. In Nederland gaat het om 52 habitattypen, waarvan 11 prioritaire typen met een zwaarder beschermingsregime.
Bijlage II	In deze bijlage staat een lijst met 50 diersoorten en 5 plantensoorten waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen. In Nederland betreft het 36 soorten.
Bijlage III	Deze bijlage geeft diverse wetenschappelijke selectiecriteria voor de onderlinge beoordeling van mogelijke beschermingszones. Deze criteria hebben vooral te maken met de mate van representativiteit, de oppervlakte, de mate van instandhouding en de herstelmogelijkheden van de habitattypen.
Bijlage IV	In deze bijlage staat een lijst met 87 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor de lidstaten beschermingsmaatregelen moet nemen.
Bijlage V	In deze bijlage staat een lijst met 43 plantensoorten en 19 diersoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur -indien nodig- moet worden gereguleerd.

Bijlage 1.6.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (VRL) verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is.

Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat, net als de Habitatrictlijn, de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde speciale beschermingszones. Deze 'Vogelrichtlijngebieden' beschermen in Nederland 95 vogelsoorten (van Bijlage I van de richtlijn).

Vogelrichtlijngebieden zijn vervolgens, vaak samen met Habitatrictlijngebieden, ingevoegd in het Natura 2000-netwerk.

Bijlage 1.7 Landelijk: Wet Natuurbescherming

Bijlage 1.7.1 Algemeen

In deze wet is de bescherming van gebieden en soorten geregeld en zijn ook de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrictlijn uitgewerkt. De wet kent verschillende typen gebieden, waarbij alleen het eerste door de Minister van EZ wordt aangewezen en de overige door gedeputeerde staten (art. 1.12, 2.1, 2.11):

- ♣ Natura 2000-gebieden: opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrictlijngebieden, 162 gebieden in Nederland.
- ♣ Bijzondere nationale natuurgebieden, (1) opgenomen in natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen ecologische hoofdstructuur), (2) voorgedragen Natura 2000-gebieden die nog niet op de communautaire lijst geplaatst zijn, (3) compensatiegebieden buiten de Natura 2000-begrenzing en (4) gebieden die nodig zijn

voor de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden voor vogels (VRL bijlage I plus 'trekvogels') of het behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V).

- ♣ Bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen: buiten NNN, ander beschermingsregime; o.a. voor het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van soorten van de Rode Lijsten (art. 1.12, lid 1, onderdeel c).

De Minister stelt een nationale natuurvisie vast (art. 1.5), waarin o.a. aandacht wordt besteed aan (lid 3, onderdeel a) het behoud en zondig herstel van een gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren en planten en de in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats en habitats van soorten; daarnaast ook aan (lid 4) Rode lijsten en aan (lid 5) instandhoudingsdoelstellingen voor de in Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden te beschermen habitats en soorten.

Het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebieden (art. 2.1) omvat de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

Gedeputeerde staten zorgen ervoor dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de onderscheiden gebieden, instandhoudingsmaatregelen getroffen worden die beantwoorden aan de ecologische vereisten van leefgebieden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats en de soorten (HRI bijlage II) die in die gebieden voorkomen. Ook treffen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van de habitatrichtlijn een significant effect zouden kunnen hebben (art. 2.2).

Hiertoe stellen zij een beheerplan vast (art. 2.3) en kunnen zij verplichtingen opleggen aan degenen die een handeling verrichten en bij verordening regels opstellen voor categorieën van handelingen of de toegang beperken of zelf handelingen (laten) verrichten (artt. 2.4-2.6). Projecten en handelingen die zijn beschreven in het beheerplan (zoals het bestaande gebruik) en in genoemde provinciale verordening zijn niet vergunningplichtig; voor deze activiteiten is de in de volgende paragraaf beschreven beoordeling al uitgevoerd (art. 2.9, lid 1-4).

Bijlage 1.7.2 Beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen

“Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat

afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan” bepaalde voorwaarden (art. 2.7, lid 1).

“Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied” (art. 2.7, lid 2).

Voor bovengenoemde plannen en projecten (ook buiten een Natura 2000-gebied) met significante gevolgen of significant versturende effecten maken het bestuursorgaan resp. de aanvrager van de vergunning een **passende beoordeling** van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied (art. 2.8, lid 1).

Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en gedeputeerde staten verlenen voor het project uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art. 2.8, lid 3).

Als die zekerheid niet kan worden verkregen, moet voldaan zijn aan elk van de volgende voorwaarden (art. 2.8, lid 4):

- a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. het plan of project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

De voorwaarden zijn nog strenger wanneer er significante gevolgen kunnen zijn voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort. In plaats van punt b hierboven geldt dan dat het nodig is vanwege (art. 2.8, lid 5):

- d. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of
- e. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

Significantie

Gevolgen zijn ‘significant’ wanneer de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een

habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

Bijlage 1.7.3 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming (artikel 2.1 lid 4) beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

De 'staat van instandhouding' van een natuurlijke habitat wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De 'staat van instandhouding' voor een soort wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Beschermde natuurmonumenten

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis, dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of handelingen schadelijk kunnen zijn en deze wezenlijke kenmerken aantasten.

Bijlage 1.7.4 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in- als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn. De wet kent namelijk de externe werking. Dit houdt in dat als een activiteit, die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, deze beoordeeld moet worden.

Bijlage 1.7.5 Bestaand gebruik

Onder bestaand gebruik dient te worden verstaan: “gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag”. Voor bestaand gebruik is in principe geen vergunning benodigd. Bestaand gebruik is echter niet vergunningsvrij als sprake is van een project met mogelijk significante effecten voor een Natura 2000-gebied.

Bijlage 1.7.6 Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet in werking getreden. Op 5 juli 2013 is deze voor het laatst gewijzigd en op enkele kleine punten aangepast. Eén van de maatregelen uit de Crisis- en herstelwet zijn wijzigingen van de voormalige Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen hebben als doel om de wet in de praktijk beter hanteerbaar te maken zonder afbreuk te doen aan de beoogde doelen van de wet. Zo wordt in de wet onder andere ‘bestaand gebruik’ geregeld. Verder is een nieuwe regeling ingevoegd over hoe om te gaan met stikstofdepositie, de ‘PAS’ (zie hierna, Bijlage 1.7.7) en wordt voorzien in een verlicht beschermingsregime voor beschermde natuurmonumenten en voor de oude doelen van Natura 2000. Naast deze veranderingen regelt de wet nog een aantal zaken omtrent de procedurele werking van de voormalige NB-wet.

Bijlage 1.7.7 Stikstof

Al jaren is er in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstofdepositie, veroorzaakt door landbouw, verkeer en overige menselijke activiteit. Dit is schadelijk voor de natuur en het belemmert vergunningverlening voor economische activiteiten.

Vanwege een uitspraak van de Raad van State d.d. 29 mei 2019 kan niet meer gebruik gemaakt worden van automatische vergunningverlening op grond van de voorheen geldende drempelwaardes voor stikstofdepositie. Aangetoond moet worden dat er geen significant negatieve gevolgen kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

Om de depositie van het project te berekenen moet de meest recente versie van de rekentool ‘Aerius’ (AERIUS 2020) worden gebruikt. Als de projectbijdrage op de meest nabijgelegen ‘stikstofgevoelige habitattypen’ hoger is dan een berekende 0,005 mol/ha/jaar zijn mogelijk gevolgen te verwachten.

Bijlage 1.7.8 Spoedwet aanpak stikstof

Sinds 1 januari 2020 is de Spoedwet aanpak stikstof van kracht.

Belangrijke verandering in de wet is dat geen vergunningplicht meer geldt voor "andere handelingen". Ook is artikel 2.7 van de Wnb in die

zin aangepast dat indien uit een voortoets kan worden afgeleid dat als gevolg van een project significant negatieve effecten op een Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten geen vergunningplicht geldt.

Daarnaast maakt de Spoedwet aanpak stikstof het mogelijk om drempelwaarden in te voeren, om bij ministeriële regeling een stikstofregistratiesysteem in te voeren en biedt de Spoedwet de mogelijkheid om nadere regels te stellen aan veevoer om zodoende via deze route de stikstofdepositie als gevolg van veevoer te verminderen.

Bijlage 1.7.9 Wet en Besluit stikstofreductie en natuurverbetering

Sinds 1 juli 2021 is de ‘Wet stikstofreductie en natuurverbetering’ en het ‘Besluit stikstofreductie en natuurverbetering’ van kracht.

Deze wet regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie. In 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben, in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74%. De wet geeft de opdracht voor een programma van maatregelen om die reductie te bereiken en de natuur te herstellen.

Het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering werkt de stikstofwet verder uit, waaronder de bouwvrijstelling. De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van wat wordt gebouwd of aangelegd. Dat betekent bijvoorbeeld dat nog steeds een natuurvergunning nodig kan zijn voor stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door verkeer op een aan te leggen weg.

Bijlage 1.7.10 Vergunningverlening

Wanneer plannen bestaan om een project in- of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegd gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn twee antwoorden mogelijk:

- ♣ Wanneer uit een voortoets kan worden afgeleid dat als gevolg van een project geen significant negatieve effecten op een Natura 2000-gebied optreden betekent dit dat geen vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming nodig is.
- ♣ Er is kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (artikel 2.7 lid 2) aan de orde is. Omdat er

kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 2.8 lid 1). Uit dit onderzoek, waarbij ook cumulatieve effecten moeten zijn meegenomen, kan blijken (1) dat er geen kans is op een negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend. Ook kan blijken dat (2) er kans is op een aanvaardbaar negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend onder voorschriften/beperkingen. Wanneer de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

Bijlage 2 Inrichtingsmaatregelen De Kinsel en De Munt

Legenda bij kaarten

Oranje streeplijn breed	Bestaand beheerpad	Geen grondwerk
Oranje dichte lijn	Nieuw beheerpad: verharding aanbrengen op pad	Geen grondwerk
Geel streeplijn dun	Onverhard route / kade voor beheerverkeer?	Grond opbrengen
Oranje vlak	Locaties voor tijdelijke opslag af te voeren maaisel	Geen grondwerk
Azuurblauw stip-streeplijn	Kade herstel (niet het gehele te herstellen kadetracé is op de kaart weergegeven)	Grond opbrengen
Groen stippellijn	NVO – maaibaar talud (2-3 m breed)	Graven tot max 0,2 m -mv
Groen stip-streeplijn	NVO – onderwater oever	Graven tot max 0,3 m -mv
Lichtgroen stippellijn	NVO – “afkrabben” oever met tandenbak	Geen grondwerk
Wit streeplijn	Perceel renovatie greppels (niet alle te herstellen greppels zijn op de kaart weergegeven)	Graven tot max 0,2 m -mv binnen onverdachte weilandpercelen
Zwart bolletje	Afsluitbare greppelbuis op kopakker (niet alle greppelbuizen zijn op de kaart weergegeven)	Graven tot max 0,35 m -mv binnen onverdachte weilandpercelen
Zwarte stippellijn	Hekwerk	Geen grondwerk
Donkerblauw streep	Brede greppel (verzamelt meerdere stromen)	Graven tot max 0,7 m -mv binnen onverdachte weilandpercelen
Donkerblauw dichte lijn	Nieuw te realiseren watergang	Graven tot max 1 m -mv binnen onverdachte weilandpercelen
Bruin strook/vlak	Schelpen aanbrengen (pionierbroeders)	Geen grondwerk
Blauwe bolletjes	Aanleg nieuwe dam	Geen grondwerk
Rode bolletjes	Plaatsen molen en zinker naar overzijde (opmalen (peilvak hooiland)	Graven tot max 1 m -mv binnen onverdachte weilandpercelen
Lichtgroen vlak	Te plaggen zone.	Graven tot max 0,1 m -mv binnen onverdachte percelen
Roze streeplijn	Aanbrengen damwand / oeverbescherming et NVO	Nader te detailleren, nu geen (water)bodemonderzoek uitvoeren

Bijlage 3 Aan te brengen kunstwerken De Kinsel en De Munt

De Kinsel:

- K1. VOPO-pomp met schottenbalkstuw. Aan polderslootzijde nieuwe stuw, plaatsen oeverbeschoeiing en kroosrek. Aan uitstroomzijde T-splitsing maken voor verdeling tussen 2 peilvakken, mogelijk via ontvangstbassin met stuwen. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- K2. Duiker en stuwput met schottenbalkjes. Stuwput vervangen door spindelstuw. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- K3. Stuwput met schottenbalkjes. Vervangen damwand, stuwput vervangen door spindelstuw, kroosrek plaatsen, vervangen duiker. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- K4. Duiker met schottenbalkstuw en afsluiter aan zijde poldersloot. Spindelstuw monteren. Graafwerk tot 0,5 m -mv.
- K5. Houten damwand. Volledig vervangen. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- K9a. Dam met duiker. Vervangen duiker of dam verwijderen. Graafwerk tot onderzijde dam.

De Munt:

- M1. Dam met afsluitbare duiker om water in te laten. Damwand vervangen, kroosrek plaatsen. Graafwerk tot 0,5m -mv.
- M2. VOPO-pomp. Moderniseren of mogelijk vervangen van pomp, ingezakte oevers herstellen, beschoeiing aanbrengen nabij elektrakast. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- M3. Dam met duiker en VOPO-pomp. Renoveren of vervangen pomp, damwand vervangen, kroosrek plaatsen, losgeraakte buis herstellen. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- M4. Dam met stuwput en sifon onder hoofdwatgang tussen kunstwerk 4 en 5. Damwand vervangen, kroosrek plaatsen, sifon doorspuiten. Graafwerk tot 0,5 m -mv.
- M5. Dam met duiker en vlotterinlaat. Renoveren vlotterinlaat. Graafwerk tot 0,5m -mv.
- M6. Twee dammen 6c en 6e die dicht zouden moeten zijn. Duiker verwijderen indien aanwezig. Graafwerk tot onderzijde duiker.
- M10. Inlaatconstructie bestaand uit pomp, overlaat in damwand en vlotterinlaat. Vervangen damwand, aanbrengen beschoeiing, plaatsen kroosrekken, kunststof beschoeiing verwijderen, moderniseren of vervangen pomp. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- M11. Oude duiker met spindelschuif, onbekend of nog aanwezig of verwijderd. Duiker verwijderen in dien nog aanwezig. Graafwerk tot 0,5 m -mv.
- M12. Afsluitbare duiker met aan oostzijde kroosvang en aan westzijde vlotterinlaat. Vervangen damwanden en aanpassen overige voorzieningen. Graafwerk tot max. 1 m -mv.
- M13. Duiker en overstortput met schotten. Damwand vervangen, kroosrek plaatsen. Graafwerk tot 0,5m -mv.
- M14. Dam met afsluitbare duiker (functioneert niet). Duiker verwijderen. Graafwerk tot onderzijde duiker.
- M15. Dam met vlotterinlaat. Renoveren vlotterinlaat, plaatsen kroosrek, eventueel plaatsen windmolentje. Graafwerk tot max 1m -mv.
- M18. Entree gebied vanaf camping. Bochtstraal verruimen en bestaande damwand doortrekken. Graafwerk tot max 1m -mv.
- M22. M22a en M22c zijn worden opgeknapt. Beperkt graafwerk tot 0,5m -mv.
Dam M22b wordt geheel verwijderd. Graafwerk tot onderzijde dam.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl